

הישיבה



מוקד הישיבה לרשותך: 1800-20-18-18 | יו"ל ע"י ארגון "אחינו" הקבלן 45 ירושלים 02-5609025 | הגליון לבן הישיבה | גליון מס' 82

לפני חמישים שנה כשהייתי אברך צעיר, רבים של בחורים היו צריכים איזו מדרגה של מסירות נפש כדי להגיע לישיבה, ואפילו מבתי חרדיים לא היה הדבר פשוט שבחור הולך לישיבה בה ישקוד על תלמודו, בלי תוספת לימודים אחרים, היום אולי יש מסירות נפש בשוליים של עולם התורה, אבל הקו הכללי הוא שכל אחד מרגיש בנוח ללכת לישיבה

שיחה מיוחדת לעלון 'הישיבה' עם הגאון רבי שלמה אנגלנדר שליט"א ראש ישיבת בית שמעיה



הרב מיכאל ספראי

בימי ההכנה לקראת מתן תורה, בעוד עולם הישיבות עושה את צעדיו הראשונים בחזרה אל תוככי בתי המדרשות בזהירות המתבקשת עקב כללי הבריאות, פנינו אל הגאון רבי שלמה אנגלנדר שליט"א ראש ישיבת בית שמעיה, לקבל הסתכלות, במבט של תורה אל הקורה סביבנו ואיתנו בימים אלו.

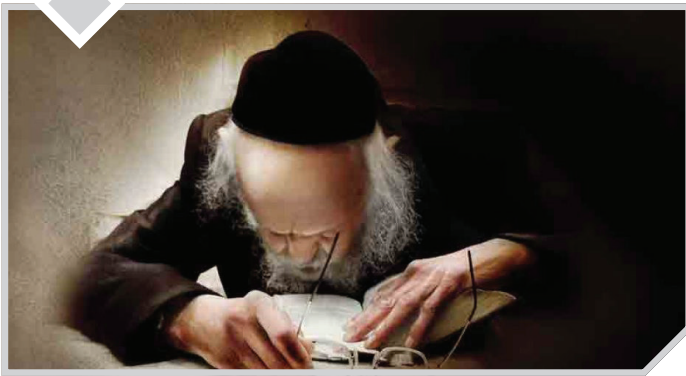
אנחנו נמצאים בזמן שכמוהו לא היה אף פעם - מסביר ראש הישיבה. פעם ראשונה שמאז סוף זמן החורף כל הישיבות וכל הבתי מדרשות בארבע קצוות תבל היו סגורים על מסגר ובריח. אפילו בזמן השואה האיזומה שהתחוללה באירופה ומנעה מכל יושבי היבשת את האפשרות ללמוד תורה, עדיין בארץ ישראל ובאמריקה, היה אפשר ללמוד בצורה מסודרת. ואילו עכשיו הקב"ה גזר עלינו גזירה שמקיפה את כל כלל ישראל בכל מקום שהם, אי אפשר ללמוד תורה בצורה הרגילה והמסודרת במנוחת הדעת, ובוודאי שאם הקב"ה גזר עלינו בני התורה כזו גזירה אז הקב"ה רוצה להעביר לנו מסר ואנחנו מחויבים בחשבון הנפש לדעת על מה ה' עשה ככה לארץ הזאת!

תיקון בהתנהגות של עולם התורה. אחרי השואה הקב"ה עשה איתנו חסד עצום, שהתורה התפתחה בכל מקום אליו באו יהודים. אין כמעט מקום על פני כדור הארץ שיש בו קיבוץ של יהודים שלא מחזיקים מקום של תורה פשוטו כמשמעו, יש לנו ב"ה תלמידים ממקסיקו ועוד מדינות שבהם בעבר

לאמתו של דבר כדי לדעת מה הקב"ה רוצה מאיתנו אנחנו צריכים נביא, ובלי נבואה אי אפשר לדעת בצורה מוחלטת מה התביעה יש להקב"ה עלינו, אבל דבר אחר ברור שיש משהו כללי במצב שדורש

כיצד הוא זוכר בעל פה דברים שלמד לפני רבות בשנים, בשעה שאדם מן השורה זוכר את לימודו באופן מעורפל עם חלוף שבוע, לאחר כחודש הוא אינו יכול לדבר על הסוגיות בלימוד וכעבור שנה הדברים משתכחים מליבו כליל?

מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל - בכל יום יהיו בעיניך כחדשים



"ומכל זאת", סיים הנכד את דבריו, "למדים אנו מהי דרך הלימוד בעמל, בעיון, בעומק, בעריכת שפתיים, בקול רם ובשינון אחר שינון, עד שגם כאשר הסוגיא בהירה ונהירה כמונחת בקופסא, יש לחזור עליה כאילו היא נלמדת עתה לראשונה!"

נכד רבינו, הרב ליפא ישראלזון, מספר: פעם שאלתי את בנו של רבי משה פיינשטיין, הלוא הוא רבי דוד פיינשטיין שרבנו העיד עליו כי היה מגדולי הפוסקים בארה"ב, כיצד ניתן להבין את אופן לימודו של סבי החוזר על תלמודו פעמים כה רבות באותה עמקת ובאותה מתיקות.

"אם הוא היה לומד את משנתו כחזרה, היה אכן מקום לתמוה על הדבר", נענה רבי דוד, "אך מאחר שכל דבר שרבי יוסף שלום לומד נראה בעיניו כחדש, ממילא אין כאן כל שאלה!"

ד' אמות של הלכה

למרות חריפות שכלו ומהירות מחשבתו, לא היה רבינו עונה לשואלי עד שהסוגיא כולה, על דברי הגמרא, הראשונים, הפוסקים ונושאי הכלים, היתה פרושה ונהירה לפניו. באחת ההזדמנויות, בעת שרבינו נוכח בטקס חופה בעיר בני ברק, פנה אליו אחד הנוכחים ושאלו שאלה מסויימת, הקשורה לדיני נגעים.

רבינו הסכיח לדבריו וביקשו שישבו אליו לאחר עריכת החופה. במשך כל מעמד החופה עמד רבינו מהורהר, ולאחר החופה ענה לשואל, כשהוא מודה לו על שאלתו ואומר: "ישר כוחך! בזכותך חזרתי עתה על כל הלכות נגעים!"

(מתוך עמודו של עולם)

תלמיד רבינו, הרב בן ציון הכהן קוק, מספר: בעידנא דחדוותא שאלתי את מרן כיצד הוא זוכר בעל פה דברים שלמד לפני רבות בשנים, בשעה שאדם מן השורה זוכר את לימודו באופן מעורפל עם חלוף שבוע, לאחר כחודש הוא אינו יכול לדבר על הסוגיות בלימוד וכעבור שנה הדברים משתכחים מליבו כליל?"

"האם הדבר תלוי בחזרות המרובות?!" הוספתי לשאול.

"אכן הדבר תלוי בחזרה!" פתח מרן, "אך צריכים לדעת כיצד לחזור, מכיוון שעיקר התועלת מן החזרה נעשה כאשר לומדים את הדברים פעם נוספת באופן יסודי מתחילתם ועד סופם. אמנם חזרה שכזו דורשת יותר זמן, אבל התועלת היא אך ורק מחזרות כגון אלו!"

רבינו שהה קמעה והוסיף: "אמנם מטבע הדברים, בכל פעם שחוזרים על הלימוד, החזרה נעשית באופן מהיר יותר מאשר בפעם שקדמה לה, כיון שהלומד כבר מונח בתוך העניינים, אבל עדיין נדרש לכך זמן!"

ואכן רבינו היה "נאה דורש ונאה מקיים, וכבר לפני עשרות שנים היה שמו ידוע לתהילה בכל קצוות העולם כגאון בעל ידע אדיר ופוסק מיחידי הדור, כל גדולי ארץ ישראל ורבנים נכבדים מארופה, ארצות הברית ואוסטרליה הריצו אליו את שאלותיהם, כפי שמעידות אגרות התשובות הרבות הנושאות את חותם רבנו. ואם כן ברור אפוא, כי כבר באותה תקופה ידע מרן את כל התורה כולה על בוריה. ומה גם שבעודו בן עשרים ושמונה שנים כתב עליו זקן רבני הדור, רבי זעליג ראובן בנגיס זצ"ל: "בקי בכליה תלמודא עם דברי הראשונים הנהירים ליה היטב והלכה כמותו בכל מקום". מכיון שכך, תמה אחד מנכדי רבינו, מדוע נוהג סבו ללמוד שוב ושוב בעיון את דברי הגמרא עם פירושי רש"י והתוספות ולחזור עליהם פעם אחר פעם כלומד את משנתו בפעם הראשונה!

"ואמנם לפעמים היה עולה במחשבתו", המשיך הנכד בדבריו, "כי סבי נוהג לחזור על הדברים שוב ושוב כדי לרענן את זכרונו, אך עד מהרה נפרכה הנחתו, כאשר נוכחתי לראות כיצד הוא מסכם את המחלוקות השונות בין רש"י ובעלי התוספות ומבאר בעל פה ובקול רם את שיטת המהרש"א בדברי התוספות, את דברי הפני יהושע החולק על המהרש"א ואת דברי רבותינו האחרונים, והכל כאמור בעל פה מבלי לפתוח ספר אחד. ואם כן עולה מן הדברים, כי על אף שסוגיות הש"ס על כל פרטיהן ודקדוקיהן היו חרוטות במוחו הכביר, היה רבנו מרבה לחזור עליהן בעיון ובעמל, כשהוא מסדר לעצמו את הדברים כאילו לומד אותם עתה לראשונה!"

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של מוקד הישיבה לעזרתך בכל יום בשעות הערב
בין השעות 7:30-10:30 בערב ★ שיחת חינם

1-800-20-18-18



מעניין הי' לשמוע את תשובתו לרבינו לבחור שעומד בסוף הישיבה קטנה ומתלבט היכן ללכת ללמוד בשנה הקרובה, האם בישיבה גדולה ומפורסמת, אך הרמ"ם שלו בישיבה ממליצים לו שילך ללמוד בישיבה אחרת יותר קטנה ופחות מפורסמת, אך שם הצוות מסור מאד לתלמידים ונראה שאת השטייגען יעשה שם יותר

עמל התורה של מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל

הרב זלמן רזניק



כתב מרן ראש הישיבה רשכבה"ג רבינו אהרן יהודה לייב שטיינמן זצוק"ל בספרו אילת השחר דודאי שיש חיוב ללמוד תורה ולקיים מצוות, וכל מה שיותר עולה לו בקשיים אז לפום צערא אגרא, אבל הפסוק אַם-בְּחֶקְתָּ תֵּלֶכְנָה: פרש"י שתהיו עמלים בתורה, מגלה לנו דהאדם לא יוכל להגיע למדרגה ברוחניות בלי עמל.

אם נתבונן מעט בעמל התורה של מרן זללה"ה שלא ידעה גבולות, וכפי שסיפר הג"ר משולם דוד סאלאוויציק שליט"א שזוכר את מרן זללה"ה בגיל נעוריו בעיירה בריסק, איך שהי' יושב ועוסק כל היום בעסק התורה, וכך המשיך כל ימי חייו, עד שהי' שקוע בתורה מאד, עד שהגיע למדרגה שגם בשעת השינה הי' מערער בד"ת, כפי שמעידים שומעי לקחו שראו פעם שנרדם באמצע השיעור שהי' מוסר מידי יום בחומש ורש"י, וכשהתעורר החל לדבר בסוגיא במסכת זבחים, שבה עסק כמה שעות קודם לכן, והמשיך לדבר במסכת זבחים, עד שהתעורר לגמרי, והבחין שהוא נמצא כעת באמצע השיעור בחומש ולא בשיעור עמ"ס זבחים.

ואיך הגיע לזה רק ע"י שלימודו הי' עד כלות הכוחות ממש, ולא אחת ראו אותו על המטה עם הגמ' ביד, וכך נרדם תוך כדי לימוד. כל שאיפת חייו היתה לדעת גמ' רש"י ותוס' בלבד ולא לזכור את כל הוויות העולם השונות, והרבה פעמים כאשר היו נכנסים אנשים ושואלים אותו אם הוא זוכר מקרה מסוים, תגובתו היתה אני צריך לזכור רק גמ' רש"י ותוס', וכן הי' גם להיפך אם הי' נזכר באיזה עובדא הי' מצטער או לי כי במקום זה הייתי צריך לזכור גמ' רש"י ותוס'. ובאמת בשיעורים שהי' מוסר בישיבת פוניבז' הי' לומד בהספק גדול מאוד, ואמר בשם מרן החזו"א זצוק"ל שהבחורים בישיב"ק צריכים ללמוד עם כמה שיותר הספק.

ומעניין לציין שכאשר נשאל ע"י ת"ח שעומדים בפניהם הצעות למסור שיעורים בישיב"ק או בישיבה גדולה, הי' אומר שבישיב"ק עושים יותר שטייגען, לפי שבישיבה קטנה לומדים יותר גמ' עם הבנה. וגם הבחורים עצמם לא נותנים מנוח שהם רוצים להבין כל מילה ומילה, וממילא המג"ש חייב להכין טוב את החומר, משא"כ בישיבות הגדולות שיעיקר השיעורים הם סביב הסוגיא ולא בגמ' עצמה.

רגיל הי' רבינו זללה"ה לומר שבכל צבא יש חיל אויר ויש חיל רגלי, חיל אויר מפציץ מלמעלה וממשיך הלאה, אך חיל רגלי עובר לאט

לאט ולא מדלג על כלום, כך גם הלימוד של בני ישיבה קטנה כמו "חיל רגלי", שלא מדלגים על כל תיבה של הגמ' רש"י והתוס'.

וכאשר נשאל מהו העצה להגיע להתמדת הלימוד ומתיקות התורה, ענה "מה שלומדים יותר מקבלים יותר חשק ללמוד". ולבחור אחד שביקש ברכה לטעם בלימוד (א' גישמאק אין לערנען) ואמר לו רבינו זללה"ה כשאדם רואה פרי ערב האם הוא מבקש ברכה לזה? כשהתורה עריבה לאדם אין הוא זקוק לברכה!

אך גם מה שאמרו חז"ל לפום צערא אגרא, אינו חייב להיות צער גדול אלא אפילו מאמץ קל ולכן כשהי' רבינו זללה"ה צריך ספרים לעיון תוך כדי הלימוד הי' רגיל לגשת ולהוציא את הספרים לבדו, ולא הניח לאחרים להביא לו, ונימק טעם הנהגתו זו משום לפום צערא אגרא, אך מנגד ראו בני הבית איך שמסדר את הש"ס שהי' משתמש בהם לעיון, כפי סדר הש"ס, ונימק שמסדר את הש"ס שכל כרך יעמוד במקומו, כדי שאם יזדקק לעיין בשעת הלימוד באחד הכרכים ימצא אותו מיד, ולא יזדקק לבטל זמן ע"ז.

ובעיקר הי' תמיד מעורר על החזרה, וכפי שהעיד על עצמו שבילדותו שלמד מסכת יבמות, וחזר עליה עשרות פעמים, כיון שרק ע"י חזרה אפשר לזכות לתורה שאם לא חוזרים שוכחים, וסדר החזרה של רבינו הי' כפי שסיפר תלמיד רבינו זללה"ה (בישיבה בכפר סבא) הרב שמואל גינצבורג ז"ל שהי' חוזר עם רבינו את הגמ' בע"פ את כל השקלא וטריא, ולאחר מכן הי' חוזר עמו את צורת הדף כדי לחזק את הזכרון של הגמ', וניכר הדבר הי' בשנותיו האחרונות של רבינו כאשר קהו עיניו, וקשתה עליו הקריאה, הי' חוזר בע"פ לשונות של גמ' בכל

מנין לך שנחלשה הזכרון, וענה השואל כך אני מרגיש בעצמי, א"ל רבינו אין אתה מרגיש, בגלל שבגיל 20 זכרת יותר, הלא בגיל 20 ידעת רק 5 דף גמ', ואילו כעת אתה יודע 20 דף, לכן אתה חושב שאתה זוכר פחות, אבל האמת שאין הבדל בזכרון אך יש לדעת שכדי לזכור צריך לחזור ולחזור.

והביא לזה ראייה מדברי רש"י בברכות (י"ח א') על דברי הגמ' א"ל אם קרית לא שנית, אם שנית לא שלשת וכו', ופרש"י (בד"ה לא שנית) לא חזרת עליו פעם שנית כדי שתבונן בו.

מדויק מדברי רש"י אלו אין צריכה חזרה להיות, שלא רק לשנן את הדברי הגמ' אלא להתבוננות נוספת בדברי הגמ' ואז יש תועלת מהחזקה.

מעבר לשיבה אחרת

פעמים רבות נכנסו בחורים שיש להם חשק לעזוב את השיבה בה הן לומדים כיום ולעבור ללמוד בשיבה אחרת, ה' רבינו שואלם מהי הסיבה שרוצים לעזוב, אם הסיבה היתה רק בגלל שהמקום השני נחשב למקום לימוד יותר טוב, ה' חוזר רבינו ושואל האם הבחור מרוצה מהמקום בו הוא לומד כיום, ואם התשובה היתה שמרוצה מהמקום אך בגלל שהמקום השני נחשב ליותר טוב ע"כ רוצה לעבור לשם, ה' מראה רבינו וללה"ה את דברי רבינו הגר"ח מוולוז'ין בכתר ראש (אות נ"ג) וז"ל כשיצליח בלימודו באיזה מקום ובאיזה ענין, ומתחדש עליו לשנות או ליסע למקום אחר, שלא למהר לעשותו תיכף, כנאמר אף היא כחתף תארוב, וידחה הדבר זמן מה עד שישקול בדעתו היטב.

בחירת ישיבה מתאימה

מעניין ה' לשמוע את תשובתו לרבינו לבחור שעומד בסוף הישיבה קטנה ומתלבט היכן ללכת ללמוד בשנה הקרובה, האם בשיבה גדולה ומפורסמת, אך הרמ"ם שלו בשיבה ממליצים לו שילך ללמוד בשיבה אחרת יותר קטנה ופחות מפורסמת, אך שם הצוות מסור מאד לתלמידים ונראה שאת השטייגן יעשה שם יותר, אך לבו של הבחור ה' ללכת למקום הגדול והמפורסם ששם לכאורה ימצא שידוך יותר מהר, וגם יש לו חבר שיוכל ללמוד עמו בחברותא, ונכנס לשאול מה עדיף לו לעשות.

אמר לו רבינו שאם רבותיו ממליצים עליו ללכת למקום הקטן אשר הצוות שם ת"ח חשובים מסתמא הצוות צודק, ניסה הבחורים לומר שהוא מתבייש מהחברים שהוא יכול ללכת לשיבה החשובה והולך לשיבה הפחות חשובה, אמר לו רבינו האם אתה רוצה להפסיד את כל עולמך בגלל כמה בחורים שבמשך שלש שבועות של בין הזמנים יצחקו עליך, הרי מיד בר"ח אלול כל אחד מתחיל עם ההתמודדויות של בשיבה גדולה ושוכח מכל החברים הקודמים.

הש"ס, וכשהי' מבקש שיקריאו לו לשון גמ' מתוך הגמ', והי' מבקש שיפתחו בדף פלוני, והי' מצביע באצבעו בעמוד היכן הגמ' צריכה להיות.

מרגלא בפומי' דרבינו להביא את דברי הרמח"ל ב"דרך ה'" שהאור הגדול שהאיר בזמן מהזמנים, בשוב תקופת הזמן ההוא, יאיר עלינו אור מעין האור הראשון, ובמאמר החכמה, כתב עוד דענין ספירת העומר הוא דכשכלל ישראל היו במצרים הם היו שקועים במ"ט שערי טומאה, וכשיצאו זה לא הי' כ"כ פשוט, בכדי לזכות לקבלת התורה, ורצה הקב"ה להוציא את ישראל מהם ולהכניע המ"ט שערי טומאה בהדרגה ע"י שהאיר עליהם כנגד כל שער טומאה את שער הקדושה המקביל בכל יום ויום שבין א' דפסח לשבועות.

וכדי לקבל את התורה הוצרכו לעבוד על כל זה, ואין זה פשוט כ"כ, וכי מי יכול לומר שעבד כ"כ על מידותיו שהוא כבר ראוי לקבלת התורה, דבאבות נשנו מ"ח קנינים שהתורה נקנית בהם, וכל מי שישתכל על עצמו יראה עד כמה הוא לקוי שעדיין לא זכה לקנותם, דבכדי לקנותם צריך עבודה של כל החיים, ולא פשוט לזכות לקבלת התורה עכ"ד.

מתיקות התורה

באגרת שאלה ששלח בחור מארה"ב, מהו העצה להגיע להתמדת הלימוד ומתיקות התורה. ענה רבינו ביום כ"ב מרחשון תש"ס, "בתשובה לשאלותיך, מה שלומדים יותר מקבלים יותר חשק ללמוד".

כל אחד לפי כחו

באגרת ששלח לכינוס הכנה לעולים לשיבה גדולה שנערך מידי שנה ע"י דרשו אשר רבינו ראה בזה חשיבות שהי' טורח ומשתתף בגופו, וכשנחלש שלח מכתב מיוחד וכה כתב.

"רק שכל אחד צריך לדעת שנברא לשמש את קונו לפי הכחות שלו, ובודאי שלא לכל אחד יש את אותו הכח כמו חבריו, ואם לא יסתכל על השני יהי' מאושר ויוכל לעלות ולהיות ת"ח ויר"ש". ונזכה שכל אחד יצליח להחדיר תורה ויר"ש בלבו ויזכה לעלות לתפארת בישראל.

עצה להצלחה בלימוד

נכנס לרבינו בחור צעיר להתברך וביקש היות ונכנס ללמוד בשיב"ק ע"כ מבקש הוא הדרכה להצלחה בשיבה ואמר לו רבינו תקבל על עצמך שלא לקרוא עיתונים.

חזרה- היכן להתפלל על זכרון בלימוד

אמר רבינו לאחד ששוכח תלמודו ושאל עצה מה לעשות, אמר לו רבינו שיתפלל בחונן הדעת כמש"כ רש"י בע"ז דף ח' (בד"ה מעין) כתב אם היה משכח תלמודו מאריך בחונן הדעת. אברך כבן 30 ביקש ברכה ע"ז שהזכרון נחלש אצלו, שאל אותו רבינו

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של מוקדי השיבה לעזרתך בכל יום בשעות הערב
בין השעות 7:30 - 10:30 בערב ★ שיחת חינם

1-800-20-18-18



מה אתה אומר, מה היית עושה עם ביצה כזאת?". "הייתי מוכרח לענות משהו, והשבת: מה היית עושה?... הייתי מכין ממנה 'חביתה'... חייך אלי רבי אלה ואמר: "התקבלת לישיבה!"

הרה"ג ר' אליעזר יוטקובסקי שליט"א בסיפור מיוחד על הגאון רבי אליהו לופיאן זצ"ל



שמעתי שבלונדון יש ישיבה טובה בשם 'עץ חיים', ראש הישיבה שם היה הגה"צ רבי אליהו לופיאן זצוק"ל [הידוע בכינוי החיבה: "רבי אלה"]. החלטתי ללכת אליו עליאף שלא ידעתי הרבה מדברים שבחור דתי אמור לדעת אותם.

רגע לפני שנכנסתי להיבחנו אצל ראש הישיבה, צדה את עיני גמרא גדולה שהיתה מונחת שם. הספקתי לקרוא את שמה - "מסכת ביצה", ומיד נקראתי פנימה.

פנה אלי רבי אלה בחמימות: "איזו מסכת למדת לאחרונה?". שמחתי שיש לי מה לענות, והשבת בעוז: "מסכת ביצה". "טוב מאוד", נענה רבי אלה, "אשאל אותך שאלה עליה: מה הדין אם תרנגולת הטילה ביצה בשבת ויש אחרי זה יום טוב, מה היית עושה עם הביצה הזאת?".

כמובן שלא ידעתי. רבי אלה חשב שכנראה אני חושש לענות, משום שאני סבור שזו שאלה עמוקה. הוא ניסה להרגיע אותי: "זו לא קושיא גדולה. זו משנה מפורשת.

מה אתה אומר, מה היית עושה עם ביצה כזאת?". "הייתי מוכרח לענות משהו, והשבת: מה היית עושה?... הייתי מכין ממנה 'חביתה'... [א געפרעגלטע היי].

חייך אלי רבי אלה ואמר: "התקבלת לישיבה!". הוא הסביר: "ישיבה היא לא בית ספר תיכון, כאן חשוב לי לבדוק שיש לך שכל ישר, וראיתי שיש לך 'שכל ישר'... את כל שאר הידיעות תוכל להשלים כבר".

מההחלטה זו של רבי אלה יצא יהודי בתל-אביב בגיל תשעים וחמש, שידוע אהלות ועוד מסכתות רבות, ואב לשבט שלם של תלמידי חכמים. כל נכדיו וניניו יושבים ולומדים יומם ולילה, כולם הקימו משפחות של תורה.

אלפי שעות של לימוד בזכות החלטתו וענוותנותו המופלגת של רבי אלה, שלא דחה את אותו בחור תם, בור ועם הארץ מעל פניו!

(ומתוק האור)

אברך פלוני נקלע לעת מנחה לעיר תל-אביב, וחיפש מנין להתפלל בו, לאחר שהודרך כיצד להגיע, מצא את עצמו עם מנין יהודים בבית כנסת שבאחת השכונות הנידחות. מתפללי בית הכנסת היו יהודים זקנים, חלקם בגיל הגבורות וחלקם מעל זה.

לפני שהחלו להתפלל מנחה, הכריז הגבאי, שמאחר ומגיד השיעור הקבוע לא הגיע, לא יתקיים היום שיעור במשניות בין מנחה למעריב. האברך שהיה בר אוריין, שמע את ההכרזה והצטער על כך שהבעלי-בתיים שהתאספו לתפלה לא ילמדו היום את השיעור הקבוע שלהם. והודיע לגבאי שהוא מוכן למלא את מקומו של המגיד-שיעור, ללמוד שיעור במשניות. "מי יודע אם לא לשם כך זימן אותי הקב"ה למקום נידח זה בדיוק עכשיו?", חשב לעצמו, "הרי מן הסתם מדובר בשיעור משניות שלא צריך להתכונן יותר מדי בשביל זה", הרהר האברך, ובלי לחשוב יותר מדי התקדם לעבר הגבאי, ואמר בעוז: "אני יכול להגיד את השיעור!".

הגבאי הביט עליו, והכריע: "יהי כן". האברך בירר אצל הציבור באיזו מסכת הם אוחזים. "אהלות", השיב אחד הזקנים, ולבו של האברך נפל. "אהלות?! - הוא לא יודע מימינו ומשמאלו במסכת הזאת. כשהציע את עצמו סבר שהשיעור הוא רק לקרוא כמה משניות בסדר מועד ולהסביר אותן, דבר שאינו דורש הכנה מוקדמת. אבל לכך לא פילל.

הישיש שישב לידו הבחין במבוכתו וקרא לעברו: "אל תדאג, אני אעזור לך". האברך התפלא ביותר: יהודי 'בעל-הבית', מה כבר יוכל לעזור לו? אבל למרבה הפלא, התברר הזקן ככלי מלא וגדוש, בעל ידיעות עצומות בתורה הקדושה. האברך רק חזר בקול רם על הדברים שאמר, ובאופן הזה התנהל השיעור כולו. פלאי פלאים! השתאה האברך, לעולם אי אפשר לדעת מה מסתתר מאחורי בעל-בית זקן.

כשהסתיים ה'שיעור', ניגש אליו ושאל בפליאה: "איך מגיע יהודי מתל-אביב לבקאות כזאת באהלות?". "זה כלום", ביטל הזקן את דבריו בתנועות ידיו, "אבל יש לי ילדים מיוחדים. בן אחד דיין בירושלים, בן שני בסלבודקה...", וכך הלך ומנה לפניו את שמונת ילדיו, ששבעה מהם הם בני תורה ותלמידי חכמים.

"כעת עוד יותר קשה לי", המשיך האברך, "איך זכית לכל זה?". "הכל בזכות הגאון רבי אליהו לופיאן!", אמר היהודי. "לא יתכן שלמדת בכפר חסידים", הספיק האברך לערוך חשבון מהיר של השנים, "איך הגעת לרבי אלה?".

והשיב הזקן: "גרתי בלונדון, בגולדרס גרין, ולמדתי בבית הספר המקומי. החברים שלי המשיכו לאוניברסיטה, ובמוסדות מעורבים בלימודי קודש וחול. ידעתי שזה המסלול הצפוי גם לי. ובפרט שנפשי חשקה בתורה, ולאחר מחשבות רבות בלב איש, החלטתי ללכת ללמוד בישיבה.

לפני שנסעתי לישיבה אמרתי לאבא שאני מתבייש. אני רק בן 12 וחצי ואני הולך לישיבה גדולה, כולם יצחקו ממני. אבא אמר לי: 'מה אכפת לך? אני אקנה לך תפילין, תתחיל להניח תפילין, מי צריך לדעת בן כמה אתה...! וכך הווה. באנו לזמן קיץ, בראש חודש אייר, ואבא באמת קנה לי תפילין. נו, הכל מצוין. יש לי תפילין, ואני בישיבה בחור צעיר. אף אחד לא צריך לדעת בן כמה אני

**הגאון רבי ברוך דב פוברסקי שליט"א ראש ישיבת פוניבז',
בשיחה מרתקת על קורות חייו ומסירות הנפש לתורה**



אנחנו גרנו בברנוביץ, באחד הימים שבתי לביתי מהחידר, ואמרתי לאבא (מרן הגר"ד פוברסקי זצוק"ל) י.ש. שהיום הגיע אדם לחידר, לקח לנו את הכובע [שהיה גם הכיפה] ואת החומש והגמרא, ואמר שמחר נבוא עם מכשיר כתיבה ומחברת. היו אלו נציגי השלטון הרוסי החדש שביקשו לחנך את הנוער בדרכם. אבא לא שהה רגע, מיד הוא אמר לאמי: 'את שומעת?! היום בלילה אנו עוזבים את ברנוביץ!'

מזוודות לא היו אז, אז אמא לקחה שק גדול, ובשק היא שמה כר אחד ושמיכה שיהיה חם, אבא לקח איתו רמב"ם ומנחת חינוך. זה מה שהיה. ר' שניאור (ראש ישיבת לייקווד, הגאון הגדול רבי שניאור קוטלר זצוק"ל, בנו של מרן הגאון רבי אהרן זצוק"ל י.ש.) התאכסן אצלנו בבית, והוא נתן לי במתנה ספר תנ"ך קטן. רציתי גם את זה לקחת, אבל אבא אמר 'לא, לזה אין מקום'. זה נשאר שם. וכך באנו לוילנא, פליטים, ממש פליטים.

הגאון רבי דוד רפפורט זצוק"ל (בעל ה'מקדש דוד', ור"מ ישיבת ברנוביץ י.ש.), ניסה להניא את אבא מתוכניתו, והלך איתנו לתחנת הרכבת במטרה לשכנע את אבא לחזור בו מתוכניתו אך אבא לא השתכנע.

בוילנא התגוררנו בביתו של מי שלימים היה חמי הגה"צ רבי ישראל חיים קפלן זצוק"ל שהיה ידיד של אבא משיבת מיר. אח"כ באה גם אחותו עם ילדיה מבריסק אז עזבנו את ביתו לטובת דירת חדר

קטנה. התנאים בוילנא לא היו קלים כלל וכלל, לא היה מה לאכול. אני אכלתי רק פעם אחת ביום, פרוסת לחם וכוס מים. מה אבא אכל? אינני יודע. נראה לי שגם זה בקושי. מי שעזר לנו היה מרן הגאון רבי חיים עוזר זצוק"ל, שהיה יד ימינם של כל הפליטים שהתקבצו לוילנא. הרוסים סגרו את כל החידרים בוילנא. אז מה, אתם חושבים שלא למדנו? אבא שכר אחד מבחורי הישיבה והוא למד איתי. לא היה לנו חידר, אבל זה היה כמו חידר. זה היה בחור נחמד משיבת אוסטראה, והוא למד איתי, יחד עם גיסי



חדש! חדש! חדש!

**טיפים מיוחדים לקבלת "גישמאק בלימוד"
עכשיו בהגשה מיוחדת לבני הישיבות**

חייגו 077-222-2666 < שלוחה מס' 3 < 3

לעתיד ר' נפתלי (קפלן). אבא שלי והשווער שלי לעתיד ביחד לקחו בחור אחד ושכרו אותו והוא למד עם שני הילדים. זה היה לפני הצהריים, אחרי הצהריים לא למדנו איתו, ובשעה שבע בערב אבא היה הולך לשמוע את השיעור של מרן הרב מבריסק זצוק"ל. הוא אמר אז שיעור על מנחות, ובאו לשם כל גדולי ישראל מבין הפליטים לשמוע את השיעור. אני אחרי הצהרים כבר לא למדתי בחיידר שלי, אז הוא לקח אותי לשם. לא היה מקום ליד השולחן, אז הושיבו אותי מתחת לשולחן, ומשם שמעתי את מרן הרב מבריסק מוסר את שיעורו. אני עוד זוכר ששיחקתי עם בני משפחת מרן הגרי"ז שם בגפרורים... אח"כ עלינו ארצה. הייתה אז מלחמה, ובמלחמה מרן הרב מפוניבז' זצוק"ל פחד שילמדו בישיבה כי היתה סכנה של הפצצות, אז עברנו כל הישיבה לפרדס. ישיבת פוניבז' הלכה ללמוד בפרדס. קראו לו 'פרדס' ברמן ע"ש בעל הבית שנקרא ברמן. גדלו שם תפוזים, ובפרדס התפוזים שכבנו על הארץ וכך אבא היה אומר שיעור. לאבא היה סטנדר, ואנחנו שכבנו על הארץ ושמענו את השיעור. מידי פעם היו נוטלים תפוז אחד תוך כדי הלימוד... כך היה כמה חודשים, ומה, לא למדו? כן למדו!

בית המדרש עובר לחדר בבית!

וראש הישיבה מרן הגאון רבי שמואל זצוק"ל לא מסר שיעורים אז? הגאון הגדול רב"ד שליט"א: רבי שמואל היה בירושלים. הוא לא יכול היה לבוא בגלל הסגר והמצור, אז מרן הרב מפוניבז' אמר במקומו את השיעור.

בגלל המצב, היה צורך לעשות [בישיבה] מעין 'משטר צבאי' ונדרשנו למנות לזה 'מפקד'. אז ה'מפקד' היה הגאון הגדול רבי יששכר מאיר זצוק"ל. היה לו צופר גדול ביד, ואנו למדנו אז בחדר האריזה של הפרדס, שהיה אמנם בלי גג - אבל היה חדר סגור. וכשהיתה אזעקה רבי יששכר עמד ליד הדלת, ודאג שכולם יצאו ויתפזרו בין עצי הפרדס בצורה מסודרת ללא דחיפות. וכך היינו מתפזרים בפרדס, וכל אחד נשכב תחת עץ והמשיך ללמוד...

למדתי בתקופה ההיא בחברותא עם הגאון רבי שמואל דיקמן זצוק"ל, [לימים גיסו של יבדלחט"א הגאון הגדול רב"מ אזרחי שליט"א ואב"ד חיפה]. הוא בא אלינו לישיבה משיבת חפץ חיים בכפר סבא ולמדנו בחברותא. אבא היה עומד עם הסטנדר ואומר שיעורים וברוך ד' דווקא הייתה התמדה. לפעמים מרוב נסיונות באים לידי חיזוק.

צריכים לחזק את התלמידים. תדעו לכם אתם עומדים בנסיון, מן השמים עושים נסיון, שגם במצב הזה תהיה ישיבה, אז כל אחד נמצא כעת בישיבה, ולומדים, שומעים שיעור. היום אמרתי שיעור והרבה שמעו אותו דרך הטלפון. נעבור את זה בס"ד, אבל צריכים לחזק את התלמידים.

אני רוצה להגיד משהו. אולי זה קצת חידוש, אבל זה אמת. הגמרא אומרת בברכות (ח.) "אמר רב חסדא מאי דכתיב אוהב ד' שערי ציון מכל משכנות יעקב, אוהב ד' שערים המצויינים בהלכה

יותר מבתי כנסיות ובתי מדרשות". מה זה שערי ציון שהוא יותר מבתי כנסיות ובתי מדרשות? בית כנסת כתוב, בית מדרש כתוב, אבל יש דבר שהוא אוהב יותר - שערי ציון, שערים המצויינים בהלכה. מי אלו 'שערי ציון'? מה זה יכול להיות? - זו הישיבה! אחר כך אומרת הגמרא "מיום שחרב בית המקדש אין לו להקדוש ברוך הוא בעולמו אלא ארבע אמות של הלכה בלבד". מה כתוב כאן?

בשיר השירים [ה, א] כתוב "באתי לגני אחותי כלה". על מה הולך הפסוק? אומרים חז"ל במדרש. כששלמה המלך בנה את בית המקדש, אמר הקב"ה באתי לגני, פעם היה לי כבר גן כזה. באדם הראשון, היה לי גן עדן, וכשבנו את בית המקדש, אומר הקב"ה חזרתי לגני הישן.

משחרב בית המקדש אין לו להקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה בלבד, מה זה ד' אמות של הלכה? ישיבות! זאת אומרת שיישיבות זה בית המקדש, כך הוא חשבון הדברים, יש בית המקדש, ובית המקדש הוא גן עדן, והיישיבות נשאר, אז הישיבות הן גן עדן. אבל מה עושים כשיש גזירה, שאי אפשר ללמוד כולם בחדר אחד בישיבה, כמו בימים אלו מחמת הקורונה? אז קבעו שכל אחד יושב בחדרו. הבית מקדש לא נסגר, הבית מקדש מפוצל. אז מהיום והלאה צריכים לדעת שכל בחור שיושב בחדרו ולומד הוא נמצא בישיבה, והחדר שלו הוא גן עדן!

זה חשוב לשמוע את זה. כל אחד צריך לדעת שזה לא פשוט, בזמן הזה זה חיזוק גדול, מי שרק יבין את עומק הדברים אז הוא ירגיש את מה שקרה כאן, שמהיום והלאה הוא ישב בחדרו, ויחשוב: איפה אני נמצא? בבית המקדש! החדר שלו זה הישיבה כעת, רק שהיו צריכים לחלק את הישיבה לחלקים!

והגאון הגדול ראש ישיבת פוניבז' שליט"א מוסיף:

והאמת היא שאצלנו בבית תמיד ככה הייתה ההרגשה, שהבית הוא גם ישיבה. בדרך כלל לילדים יש משחקים. אצלנו בבית לא היה שום משחק, אתם שומעים? ממש כלום, אפילו כדור שיש לילדים לא היה. אז במה שיחקו? הרי ילד רוצה לשחק, המשחק שלנו היה שהיינו לוקחים מגבת גדולה ולובשים את זה כמו טלית, ונהיים 'בעל קורא'... זה היה אחד מהמשחקים שלנו.

והיה עוד משחק. היינו לוקחים את כל הכיסאות של הבית אחד אחרי השני, ואז זה כמו רכבת. ואחד מתיישב על הכיסא הראשון והוא ה'קטר' ונוסעים! זה היה המושג של המשחקים שלנו בברנוביץ. אבא אמר, 'רוצים לשחק תשחקו בקריאת התורה, בשביל מה צריך לשחק עם כל מיני דברים עם ג'ולות'...

אחר כך הדורות נשתנו קצת כמובן, והיום צריכים לתת לילדים לפי דרכם. אבל צריכים לדעת את המקור, מקור החינוך האמיתי. ולהכניס בילדים שאינם לומדים סתם בבית ספר, עליהם ללמוד ולדעת שהחיים שלהם הם רק תורה, הכל תורה. שהילד כבר יחכה לעלות למכינה, לשיבה קטנה, לישיבה גדולה.

אחרי השיעור ניגשתי אל רבי מאיר שפירא זצ"ל מלובלין ואמרתי לו בתחנונים שיקח אותי כאשר הוא חוזר ללובלין, כי נפשי חשקה בתורה. הגאון שאל אותי מה למדת בני? ועניתי לו מסכת קידושין! וענה לי: אבל בישיבה צריך להיבחן על מאתיים דפי גמרא בע"פ כדי להתקבל, וכי איך תוכל להתקבל כאשר למדת רק מסכת קידושין שהיא פ"ב דפים! השתפכתי בדמעות לפניו, ואמרתי לו:

רסיסי אור מבעל שבט הלוי. מרן הגאון רבי שמואל הלוי ואזנר זצ"ל



ה"ה הרב החסיד ר' אברהם ברוך פוקס שליט"א. מוהל מומחה פעיה"ק מחשובי ונכבדי ק"ק תולדות אהרן, ואחד מבוגרי וחשובי תלמידיו בישיבת חכמי לובלין, סיפר על חיי והווי הישיבה בצל קורת גדול הדור, מרן הגאון רבי שמואל הלוי ואזנר זצ"ל

זכיתי ללמוד ב'ישיבת חכמי לובלין' בתקופתה הזוהרת של לפני חמישים שנה, כ-18 שנה אחרי הקמת הישיבה בב"ב בשנת תש"ז ע"י תלמידו הגדול של מהר"ם שפירא זצוק"ל - ראש ומייסד הישיבה בלובלין, ה"ה הגר"ש וואזנר זצוק"ל. לפני חמישים שנה בדיוק, אחרי פסח תשכ"ה בהיותי בחור צעיר כחצי שנה אחרי הבר מצוה, נכנסתי ללמוד, והמשכתי ללמוד עד פסח תשכ"ט, ביחד ארבע שנים, שזכיתי לשהות בצל הקודש ליהנות מתורתו והדר זיוו.

בתוקפה ההיא למדו בישיבה כמאה ועשרים בחורים.

אחרי תפילת שחרית לימד שיעור קבוע ברבים על סדר השו"ע, כשהוא מלוכב בטלית ותפילין, ולרוב היה מתבל בשיעור הלכה למעשה. סדר זה - ללמוד שיעור הלכה בישיבה - יסודו ממרנא ורבנא החת"ס זי"ע שנהג כך כידוע, כי כל הנהגת הישיבה בכלל והרבה ממנהגיו הפרטיים היה מיוסדים עפ"י דרכו משנתו של רבינו החת"ס זי"ע.

היחס שלו כלפי התלמידים א"א לתאר, הוא היה מסור ונאמן לכל אחד ואחד, ממש כאב לבנו, דאג לכל אחד להתעלותו ברוחניות, וגם אל יחסר המזג בגשמיות, או על ידו נעשה בשליחותו על ידי הממונים, וכל דבר הנעשה בישיבה היה קרוב אליו עד מאד.

גם זכיתי קצת לשמש תלמידי חכמים, כאשר תקופה ארוכה התלוויתי אליו בדרכו מהתפילה לביתו שממול בנין הישיבה ברח' הלפרין, וזכיתי לשמשו, (שנהג כל ימיו להתפלל בישיבה כל התפלות ובפרט מנחה מעריב, וכך נהג ממש, עד שנפל למשכב בחודש האחרון). וליד ביתו היה נותן לי המפתח להביא לו את הדואר.

אמנם חייבים לציין, שהתנהגותו היתה בחסד וברחמים, ותמיד היה ידוע כאב רחום, וכאיש אשר אינו שייך לשום מחלוקת שבעולם,

אלא אדרבה דרכו היה לקרב כל יהודי שומר תורה ומצוות, ולהתרחק מאד מפילוגים ומחלוקת, כידוע לכולם. אמנם כאשר הרגיש פעם שמדובר בזלזול או לגלוג על דבר אחד מהתורה או על דבר מדברי חז"ל וכדומה, ידע להתנהג גם בתקיפות ובגבורה, ואפשר לראות כבר בתשובה הראשונה שבשבט הלוי שיוצא בחריפות על אחד שזלזל בהגהותיו של רבן של ישראל הרמ"א זי"ע על השו"ע. גם אחרי שהלכתי ללמוד בקיץ שנת תשכ"ט בישיבת "תולדות אהרן", נשארתי מקושר אליו, וכאשר אמר לי מורי רבינו הקוה"ט מתולדות אהרן זצוק"ל זי"ע לישאר מקושר אליו, כי הוא "אדם גדול".

ואכן נסעתי אליו הרבה, וכל השנים, נשארתי מקושר למורי ורבי הגר"ש וואזנר זי"ע ולישיבה הקדושה בכל לבי ובכל נפשי, ולמשל בימי חוה"מ נסעתי כסדר עם הילדים לבקר אצלו, כדברי חז"ל חייב אדם לקבל פני רבו ברגל. פעם גם אמר לי בחינך: חייב אני לומר לך מקצת שבחו בפניו. אתה מהתלמידים המקושרים ביותר מירושלים... פעם כאשר הגעתי אליו קרא את הרבנית ע"ה ואמר לה בהנאה: קום וועסטו זעהן א חן פון ירושלימ'ער קינדער (בואי

וראי חן של ילדי ירושלים).

גם כל שמחה ושמחה שהיתה בביתי, אם זה לידת בן או בת, סגירת שידוך וכדו', מיהרתי להתקשר אליו לבשרו על השמחה, ובירך אותי בכל ליבו. ואף נענה פעם ואמר: אימער קומסטו צו מי מיט שמחות (תמיד אתה מגיע אלי עם 'שמחות').

פעם אחרי חתונתי, הגעתי אליו יחד עם אבי ז"ל לבקר אצלו, ואז סיפר לנו על אופן קליטתו בישיבתו של המהר"ם שפירא בלובלין, דברים שיש בהם חיזוק גדול בפרט לצעירי הצאן.

וכך סיפר: אני הייתי יליד העיר וויען בירת אוסטריה. פעם בהיותי בחור צעיר הגיע לשם מו"ר רבי מאיר שפירא זצ"ל מלובלין שבפולין לעירנו, ומסר שם שיעור בתורה ויר"ש, שידוע היה בשיעוריו הנוקבים, "דער שיעור האט מיך עלקטעזירט" (השיעור צימרר אותי...).

אחרי השיעור ניגשתי אליו, ואמר אליו בתחנונים שיקח אותי כאשר הוא חוזר ללובלין, כי נפשי חשקה בתורה. הגאון שאל אותי מה למדת בני? וענית לו מסכת קידושין! וענה לי: אבל בישיבה ההיא יש עקרונות שונים ועומדים בדרישות להיבחן על מאתיים או מאתיים וחמישים דפי גמרא בע"פ כדי להתקבל, וכי איך תוכל להתקבל כאשר למדת רק מסכת קידושין שהיא פ"ב דפים!?

"איך האב זיך צעוויינט פאר איהם" (השתפכתי בדמעות לפניו), ואמרתי לו: דבר אחד יכול אני לומר, שאני מתכוין ברצינות על הרוחניות שבישיבה ולא על הגשמיות שיש שם, והיו ניכרים דברי אמת."

"ונסעתי עמו ללובלין".

המושך שמעתי מחברים: כשהגיע ללובלין, ונעמד בפני 'ועד הישיבה' שהיה מורכב מגדולי ישראל, וראו שאינו עומד בדרישות כדי להתקבל לישיבה, לא רצו לקבלו. ואז התיישב על איזה ספסל ללמוד בהתמדה. כשראה זאת אחד מההנהלה שאל אותו על כך,

וענה לו שבירר וראה שיש עוד כשעתיים עד ליציאת הרכבת, ובינתיים התיישב ללמוד. אז ענה לו המנהל: אם כך הם פני הדברים אתה יכול כבר הישאר... אכן, הרצון העז וההתמדה הפך אותו עם הזמן להיות פוסק וגדול הדור!!!

גם שמעתי ממנו, שפעם נסע עם בחור ללוותו לביתו שבאוטוואצק, ע"פ פקודתו של המהר"ם שפירא זצ"ל, ואז משך אותו ידידו הר"ר דוד הלחמי לבקר אצל האדמו"ר הפלאי הרה"ק ר' אהר'לע מקאזניץ זי"ע. "הוא הסתכל עלי בעיניים חדות, ופחד נפל עלי."

ושאל אותי: ווי הייסטו? וענית: "שמואל", ואז אמר לי "ושמואל בקוראי שמו". כך חזר הדבר ג' פעמים. ע"כ שמעתי מפיו בעת סעודת הלולא בישיבה בב"ב של המהר"ם שפירא - ז' חשון, ואז נעמד הרב דוד הלחמי שהיה נוכח שם והכריז בפני קהל ועדה ואמר: גם הוסיף ואמר [-הרה"ק מקאזניץ]: "דו וועסט נאך וואקסן א גדול בישראל" [עוד תגדל להיות גדול בישראל].

גם שמעתי ממנו, שאח"כ כאשר ביקר פעם הרה"ק הנ"ל בלובלין. היה אז איזה בחור שרצה ללמוד תורה, אבל אביו היה קצת ירוד ביהדות ולחם נגדו ונגד ראשי הישיבה על החזקתו בישיבה, דרך בתי המשפט. וכשביקר הרה"ק הנ"ל עמדו בשורה הרבה בחורים מהישיבה ליד המקוה, ונתנו ידם לשלום, כשהגיע לבחור הזה והושיט ידו, לחץ ידו ואמר: "אוי ווי, ווער איז דיין טאטע?"... [אוי ווי, מי הוא אביך]. כל זה סיפר הרב וואזנר ממה שראה בעיני קדשו. גם שמעתי ממנו בחנוכת הבית לביהמ"ד 'שבט הלוי' בירושלים, כשסיפר על הנס האיך ניצל כשהגיע לפני המלחמה לארה"ק, שהספינה נשברה, ושחה במים עד לשפתו. אגב, התנה שם עם בני הקהילה לקבל עליהם בקבלה חזקה להיות נוהר מאד שלא דבר בביהכ"נ בשעות התפילה, ואכן קיבלו עליהם ועל זרעם עד היום הזה.

(מתוך 'דורות' גליון העדה החרדית 246)

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388
בין השעות 7:30 ל-10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך?
זקוק לעזרה?



עבד הוא שעות על גבי שעות, עד שהרגיש שהראש שלו מתבלבל. הרי יש ביקורת על כל דבר, ואם יתפסו טעויות, גמרנו. החליט כי הוא רק מסיים את החבילה האחרונה. והנה מגיע המיליונר שוב ושואל אותו: "זו החבילה האחרונה שאתה עושה?". "כן", אישר הלה

הגה"צ רבי ראובן קרלנשטיין זצוק"ל על התורה ושכרה



התורה הקדושה היא מתנה נפלאה שנתנה לנו מאת הקב"ה. אין לשער ואין לתאר את השכר הצפוי לנו על עסק התורה ועמלה. רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל אמר על כך משל נפלא, ממש מוראדיג: יהודי שהיה לו בית מלא ילדים, לא היה לו ממה לחיות. בעירו התגורר עשיר מופלג, מיליונר, ששמע על מצוקתו והחליט להחיותו, אבל היה מעונין להועיל לו בדרך של כבוד.

מה עשה?

קרא לו ואמר: "ר' איד, שמעתי כי אין לך פרנסה. יש לי עבודה בשבילך, ופרנסה ברווח".

הגיב היהודי: "שמע, אם תתן לי עבודה פיזית קשה, כמו לסחוב שקי מלט על כתפי, אינני מסוגל לכך".

"לא, לא, לא, פעילות קלה, עבודה טובה".

"מה העבודה?"

"לספור מטבעות, אתה יודע?"

"כן".

"יש לי הרבה מטבעות כסף, ועליך לספור אותם" (בימים ההם לא היו מכוונות שקילה וספירה של מטבעות).

הוא צחק ואמר: "ביום אחד אסיים את כל הספירה, ומה יהיה הלאה?". "מה אתה מדבר", אמר העשיר, "יום? חדשים ושנים לא תסיים לספור, כי תמיד מתחלף הכסף ומגיע כסף חדש, ויש לי בבנק הון עתק ותחלופה של מיליונים".

"וכמה השכר?" התעניין היהודי.

"על כל שעת עבודה תקבל מאה שקל, טבין ותקלין", השיב העשיר. "טוב, אם כך הם פני הדברים אקח את העבודה, מתי עלי לבוא ולהיכן?"

"מחר בבוקר תבוא למשרד שלי, והעבודה תהיה מוכנה. יש לי עבורך עבודה לחדשים ולשנים".

הוא הגיע כמובן לפני הזמן, נכנס והמתין במקום. המיליונר נכנס והחזה בידו: "אתה רואה? כאן יש שקים מלאים במטבעות כסף. יש לי עוד כהנה שקים רבים במקומות אחרים, אבל כאן היום הנחתי לך את מה שצריך לספור כעת. גם הוספתי לך שקיות עם שטרות. תרוקן על השולחן כל שק, תספור עשרים אלף, תסגור ותרשום על כל חבילה. בשק השני תעשה חבילות של חמשים אלף- תספור ותרשום. תניח אותם מבודדים אחד על השני".

הוא שומע, ממש מחיה נפשות, כזו עבודה וכזה שכר. מביא לעצמו כמה שקים ומתחיל לספור. סופר חבילות של חמשים אלף ושם בצד. עובד שעתיים, שלש וארבע.

המשך בעמוד 23

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה. צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388
בין השעות 7:30 - 10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך?
זקוק לעזרה?

הישיבה

זכורני משנות ילדותי, כי היתה חברה ידועה של משקאות ששיווקה משקה חדש לחנויות, משקה בצבע כחול. כמדומה שעד אז לא היה קיים בשוק משקה בצבע כזה. בשולחן שבת העיר אחד הילדים בביתנו כי יתכן והמשקה החדש לא יצליח להימכר כל כך, מאחר והצבע שלו אינו מושך את העין

מאוצרותיו של הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א



"מדוע אתה אוכל? כי ברצוני לברך!"

זכורני משנות ילדותי, כי היתה חברה ידועה של משקאות ששיווקה משקה חדש לחנויות, משקה בצבע כחול. כמדומה שעד אז לא היה קיים בשוק משקה בצבע כזה. בשולחן שבת העיר אחד הילדים בביתנו כי יתכן והמשקה החדש לא יצליח להימכר כל כך, מאחר והצבע שלו אינו מושך את העין. לכאורה שיח ילדותי שגרתי טהור. אך דוקא העיסוק בנושא כה זוטר ולא מהותי, העיב על רוחו של אבי מורי שליט"א שהסב בראש השולחן. עד היום אינני יכול לשכוח את תגובתו הנוקבת: "ממתי מדברים אצלנו על אוכל? מדוע צריך שצבע השתיה ימושך את העין?! ודאי, כשצריכים לאכול אוכלים! כשצריכים לשתות שותים! אבל גם ודאי שלא צריך לעשות 'נושא' מאוכל ושתייה!..."

ברבות הימים לאחר התבוננות עמדתי על כוונת אבי שליט"א בתגובתו:

בודאי אין מטרת האדם לדכא את נטיותיו הטבעיות, למנוע מעצמו כל עיסוק גשמי. אין אפשרות טכנית לעשות זאת, וגם זה כרוך בסיכון גדול הן רוחני והן גשמי. העבודה היא איפוא להקפיד שגם חיי החומר והגשם יהיו לתכלית החיים הרוחניים. במילים אחרות, שהגשמיות תהיה עבודתו דרך ואפיק המוביל לרוחניות, לא כמטרה בפני עצמה, ולא כשני בחינות הסותרות זו לזו. לשם כך האדם נוצר! זוהי תכליתו ועבודתו!

לכן יצירת 'נושא' מצבע משקה כזה או אחר, ומהלך מחשבה ילדותי כי השתיה אמורה למשוך את העין מלבד עצם הרוויה, נוגדים למעשה את תכלית ומהות החיים, ולכן הם צרמו לאוזניו של אבי שליט"א. הוא ביקש לחנך אותנו כי אסור לתת במה מכובדת מדאי לגשמיות, היא אמורה להיות רק 'היכי תמצ' לרוחניות.

דודי הגאון רבי אליעזר קוגל שליט"א, ראש ישיבת 'שבות עמי', דיבר פעם אודות חותנו הגאון הצדיק רבי שמואל אהרן יודלביץ זצ"ל, בעל ה'מעיל שמואל', והגדירו כך:

"רבי שמואל אהרן לא ידע מהי הנאה מיוחדת של עולם הזה. גם כאשר עסק בעניינים הכרחיים לצורך קיומו בעולם הזה כאכילה, שתיה ושניה, היה זה מתוך כוונה אחת ויחידה! שעל ידם יהיה שכלו ישר ושלם להגות בתורה כאוות נפשו. במשך כל השנים שזכיתי

להכירו לא ראיתי אותו מעולם מבקש דבר לצורך עצמו והנאתו, שום דבר, תמיד רק ביקש וחיפש כל העת דברים שיביאו לו תועלת בעבודת השם".

רבי אליעזר הדגים זאת במעשה שהיה:

"בדרך כלל כשאדם אוכל ואחר כך מברך ברכת המזון, כששואלים אותו: 'מדוע תברך?', הוא ישיב: 'מה הפירוש? הרי אכלתי ומן הדין שאכיר טובה על כך'. אם נעמיק בדבריו נסיק כי העיקר אצלו האוכל, ואילו ברכת המזון רק אמצעי שהתחייב בה על ידי אכילתו, אבל האכילה עיקר. אולם אצל חותני רבי שמואל אהרן זצ"ל היה הדבר להיפך, האוכל היה טפל לברכה כפשוטו, הוא היה מתיישב לאכול בשביל שיוכל לברך. זכורני פעם ביום ראש חודש סמוך לשקיעה אמר לי: 'צריך לתפוס עוד סעודה כדי לומר יעלה ויבוא'.

כל הגשמיות היתה אצלו רק אמצעי לזכות ברוחניות".

ברוח הדברים שמעתי מפי גאב"ד ה'עדה החרדית', הגאון רבי יצחק טוביה וייס שליט"א, בשם הגאון רבי מנחם מנדל מנדלסון זצ"ל, רבה של קוממיות, כי בעת שהגיע בעל המנחת יצחק, הגאון רבי יצחק יעקב וייס זצ"ל, לבקר במושב קוממיות בשנת השמיטה, הסתובב עימו בשדות היישוב, והציג בפניו את הבעיות השונות שהתעוררו בעיקר בענייני השמיטה.

בסיום הביקור אמר המנחת יצחק 'להרב מנדלסון בחיך: "כעת קיבלתי הבנה חדשה במושג המוזכר בחז"ל: 'ארבע אמות של

כי חכמת הרפואה ניתנה בידם כדי להשתמש בה ליעוד ותכלית רוחנית, לקדש עימה את שמו יתברך בעולם. ואילו הוא, ד"ר וולך, מלבד החלק הטכני הרפואי שחש מחובתו כל ימיו לסייע לחולים מעבר לכוחותיו, בצדקתו הרבה גם ניצל את התפקיד שהינה השם לידו בכזו שלימות, ובכל פעולה גשמית שבאה לידו רומם אותה לרוחניות. סיפורו של רבי יצחק הוטנר ממחיש זאת.

אודות אשיותו הפלאית של ד"ר וולך הצדיק, אציין דבר נפלא ששמעתי מפי מרן הגאון רבי **דוב לנדו שליט"א**, ראש ישיבת סלבודקה:

בזמן המלחמה הקשה בשנת תש"ח, שרר בירושלים מצב נורא ואיום. פגזים רבים נפלו בחוצות עיר וגבו הרוגים רבים. קולות ירי והדי המלחמה נשמעו מכל עבר, וחרדה גדולה ליוותה את כולם. מרן הגאון רבי **יוסף צבי דושינסקי זצ"ל**, גאב"ד ה'עדה החרדית', התגורר אז סמוך לגבולות האויב ממש, והיה נתון בסכנת חיים. ד"ר וולך הזמינו להגיע לבית החולים שבראשותו, ולהשתכן בו עד יעבור זעם. הוא פינה עבורו, עבור רעייתו הרבנית ע"ה, ובנו הגאון רבי **ישראל משה זצ"ל**, שני חדרים בבנין, ודאג לכל מחסורם במסירות רבה.

תלמידיו של רבי יוסף צבי היו באים בשבתות לשהות סמוך לרבים הגדול בבית החולים. שם ערך עבורם 'טיש' מיוחד, שרו והתחזקו יחד בדברי תורה ומוסר, ושמעו מפי קודשו טללי תחיה ואמונה. באחד הפעמים בעת שישבו התלמידים כרוכים אחר רבם ומאזינים לדבריו ברוב קשב, עבר ד"ר וולך סמוך לחדרם, וצוררי המפתחות הגדולים, שהכילו את כל מפתחות בית החולים היו תלויים במכנסיו, ונשמעו היטב בתוך החדר.

רבי יוסף צבי קרא לעברו ואמר לו בחיוך: "רבי משה! עם המפתחות הללו יפתחו בפניך שערי גן עדן..."

"כבוד הרב הראשי!", השיב ד"ר וולך בשפה הגרמנית: "תנו לי מפתח אחד של תורה משלכם, ואתן לכם בחפץ לב את כל המפתחות שבידי..."

דמותו של ד"ר וולך, מהווה ללא ספק, דוגמא חיה לאדם ששימש בחייו כלי שרת לכבוד שמים כפשוטו!

(מתוך 'אוצרותיהם אמלא')

הלכה, כאן בקוממיות נוכחתי כיצד בכל ארבע אמות ישנה שאלה הלכתית חדשה!"

הרגש נפלא הוסיף על כך רבי יצחק טוביה: "ה'מנחת יצחק' בשיחת החולין שלו ביטא את תמצית עבודת האדם בעולמו. כך בדיוק אמור להיות מושתת ביתו של כל יהודי - בחינת ארבע אמות של הלכה! כל פינה וזוית בביתו אמורים לזעוק חיות בעבודת השם. להיות מסובבות ברוחניות. להוות סיבה של התעלות בתורה, בעבודת השם וביראת שמים".

דברים בסגנון זה, התבטא גם הרבי **הגאון הקדוש בעל ה'שפע חיים' מצאנז - קלויזנבורג זצ"ל**, כשעלה לארץ הקודש ונכנס לבקר בבית מרן הגרי"ז **הלוי מבריסק זצ"ל**. במהלך הביקור אמר הרבי כי הנה חז"ל אומרים במסכת כתובות (קיא, א): "כל המהלך ארבע אמות בארץ ישראל מובטח לו כי הוא בן עולם הבא". סיבת הדבר ניתן לפרש על דרך הדרוש, כי בארץ ישראל יכולים לפעול בכל ארבע אמות... כל פיסת אדמה טרושה ומגושמת שייך לקיים בה מצוות; פאה, שכחה ולקט. כל הליכה גשמית יכולה להיחפך לרוחנית כשמכוונים לקיים בה מצוה של ארבע אמות חדשות בארץ ישראל..."

"הזדמנות גדולה לשמש כלי שרת לכבוד שמים"

הגאון רבי **יצחק הוטנר זצ"ל**, בעל ה'פחד יצחק', היה מספר כי בעודו מתגורר בחוץ לארץ הגיע לבקר פעם בארץ ישראל, ונכנס לבקר חולה בבית החולים 'שערי צדק' בירושלים. היה זה עדיין בתקופתו של מייסד ומנהל בית החולים האגדי, הנודע בצדקתו ותום דרכיו, ד"ר רבי **משה וולך זצ"ל**, שהתמסר בכל יישותו כדי לסייע לחולים. רבי יצחק ראה את ד"ר וולך ניגש אל אחד החולים קודם שנכנס לחדר ניתוחים, ושאלו לשמו ולשם אמו, כיון שרוצה להתפלל עליו קודם הניתוח.

רבי יצחק התפעל מאוד מהנהגתו המיוחדת, תופעה כלל לא שגרתית אצל רופאים, וסיפר הדבר לאחד מגדולי ירושלים זצ"ל, אותו אדם גדול הגיב כך: "כמה צריך לקנאות ביהודי כזה, יש לו הזדמנות כל כך גדולה לשמש כלי שרת לכבוד שמים והוא מנצל אותה!"

הרי ישנם מספיק רופאים מומחים, טובים ומוצלחים, בעלי שם ומוניטין, המצילים נשמות רבות ממות לחיים ממש, אך אינם חשים

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

או בטל': **073-7078388**
בין השעות 7:30 ל-10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך?
זקוק לעזרה?

המרכז לבני הישיבות מיסודו של אגודת ישיבות
הישיבה



... קם רבי מאיר שמחה ואץ רץ לעבר הגבעה המשקיפה על הנהר וכל העיר, ועיני כל היהודים ושאר תושבי העיר הגויים, מלויים אותו בעיניהם ומיחלים לראות מה יעשה החכם היהודי הקדוש...



שמח שהיה גדול שבדורו, והוא מספר שכל העיר געשה ורעשה מכוחו של החכם היהודי, והוא כותב שהיה קידוש ה' גדול מאד בעיני כל הגויים, שדברו על הכח שיש לחכם היהודי בכח תורתו לשנות סדרי הטבע ולשלוט עליו.

אנו נמצאים עכשיו כמה ימים לאחר חג מתן תורה, כל אחד שמע רצה קבל וכו', אנחנו צריכים לדעת מהו הכח העצום שזכינו לו ביום קבלת התורה, וכשנדע זאת ונפנים זאת הרי השמחה שלנו והרצון שלנו לחזק אצלנו את קבלת התורה האישית של כל אחד תהיה גדולה ומכופלת.

האור החיים הקדוש שואל שאלה עצומה, מדוע נקבע לכל הדורות זכר לקריעת ים סוף שהיה נס עצום של שינוי סדרי בראשית, שהים נבקע באמצעו והים נהפך ליבשה, הרי מצינו עוד נס גדול כזה שנעשה לרבי פנחס בן יאיר שנבקע לו הירדן ממש כמו לבני ישראל, ומדוע לא נקבע זכר לנס הגדול הזה? הרי נס כזה שנעשה ליחיד יש בו אף יותר התפעלות?

ואומר האור החיים הקדוש יסוד עצום - נס קריעת הירדן לרבי פנחס בן יאיר היה לאחר מתן תורה, במתן תורה השתעבד כל הטבע בעולם לעמלי התורה באמת, ומשכך, אין זה נס כזה גדול שהירדן נבקע לעמל תורה גדול כזה כמו רבי פנחס בן יאיר, אבל נס קריעת

העיר הגדולה דוינסק, עירו של מאור הגולה רבי מאיר שמחה בעל האור שמח זיע"א, עיר ואם בישראל לעשרות אלפי יהודים החיים לצד שכניהם הגויים בשלום.

השמועה פשטה לה וההיסטוריה בעקבותיה, הנהר הגדול החוצה את העיר עולה על גדותיו, מחזה מפחיד עד מאד, מחזה תעתוים שהביא לבהלה נוראה בקרב כל תושבי העיר יהודים כגויים, המחשבה שהנה הנהר עולה ועולה וסוחף איתו רח"ל את כל בתי העיר ויושביו....

ברחובות נראים אלפי תושבים רצים הלוך ושוב, סוחבים על גביהם ועל חמוריהם שקי חול ומביאים לגדות הנהר, להקים סוללות ענק מפני גאות הנהר המאיים.

אבל הנהר לא מראה סימני כניעה... סוללות החול האדירות לא מרשימות אותו והוא ממשיך לטפס במעלה גובה גדותיו... והפחד משתק את התושבים הרואים את המות וההרס קרוב ומתקרב.

ראשי הקהל החליטו לרוץ לרבה של העיר רבי מאיר שמחה שהיה נודע בכל קצוות העולם היהודי בגאונותו בתורה, ולבקש ממנו שיפעל בכח תורתו למען תושבי העיר.

הם מחפשים אותו ומוצאים אותו יושב ושקוע בלימודו בבית הכנסת, הם בבהלה גדולה מסבירים לו את המצב הקריטי, שהנה עוד זמן קט ומים רבים שלא יוכלו להם מכסים את כל בתי העיר, וסכנת הכחדה נוראה לכל היושבים בהם... ועל כך שחיייהם של אלפי אלפי יהודים ותושבי העיר בסכנה אמיתית, ועוד מעט וכולם רח"ל יכחדו הם טפיהם וכל רכושם.

קם רבי מאיר שמחה ואץ רץ לעבר הגבעה המשקיפה על הנהר וכל העיר, ועיני כל היהודים ושאר תושבי העיר הגויים, מלויים אותו בעיניהם ומיחלים לראות מה יעשה החכם היהודי הקדוש...

ואז הרים רבי מאיר שמחה את קולו, ואמר: 'נהר נהר אני המרא דאתרא כאן, ואני גוזר עליך בגזירת וכח התורה שתד מיד מגאותך!!' לתדהמת כולם באותו רגע התחיל הנהר לרדת מגאותו והעיר ניצלה מחורבן מוחלט.

את הסיפור הזה סיפר איסר הראל שהיה ראש המוסד הראשון של מדינת ישראל שהיה כידוע אדם חילוני, אבל בילדותו הוא היה שומר מצוות כמו הרבה מראשי המדינה בקום המדינה, והוא זכה לגור בעיר דוינסק עירו של מאור הגולה רבי מאיר שמחה בעל האור



להפתעת אנשי הצוות והוריי ואפילו להפתעתי שלי, ביקשתי להירשם אל אחת הישיבות הנחשבות ביותר. לא היו לי הרבה סיכויים, אבל בכל זאת נרשמתי. הגעתי למבחן והרב הבוחן שאל אותי במקרה, שהן אותיות רק מה', על העמוד הראשון. עצמתי את עיני, ופשוט פתחתי בהצעת הדברים מהמסד ועד לטפחות

המתנה המופלאה של ראש הישיבה - סיפור מדהים



הרחוב היה חשוך ושקט. רוח אביבית בידרה את פאותיי וזקני, ואף חדרה מבעד למסכה שעטיתי על פניי. צעדתי הביתה בערבו של יום נוסף, עייף משני סדרים מלאים בלימוד בכולל. בלי סיבה מיוחדת, החלטתי לעבור דרך שכונה קרובה למקום מגוריי.

היו אלו ימי תחילת דעיכת מגיפת הקורונה, האנשים ברובם עדיין היו נתונים בבידוד מרצון ורובם נמנעו מלצאת את בתם. הרחובות השוממים הטילו עלי מועקה. מה שהנגיף הבלתי נראה חולל בעולמו של הקדוש ברוך הוא... לא רואים כמעט נפש חיה, לילות תנים בקעו מהגבעות והעמקים הסמוכים ללא הפרעה, צרצרים צרצרו על רקע הדממה.

ואז חלפתי על פני בית מדרש שאור קלוש בקע מתוכו. קול מתנגן השתפך מעם החלון והתמזג בתוך השלווה הבראשיתית ששררה בחוצות.

געגועים עזים תקפו אותי לפתע. נכנסתי אל בית המדרש שהיה חשוך בחלקו. בקדמתו דלקה נורת לד בודדת, שהאירה על פינה בה ישב בחור צעיר על כיסא, מולו סטנדר ועליו גמרא גדולה. הוא עסק בחדוות הלימוד בהתלהבות ובמתיקות שלא ראיתי כמותה זמן רב. משהו בצדדיתו של הבחור המתמיד תפס את תשומת ליבי. היה נדמה שלי שהוא מוכר לי. התקרבותי עוד קצת, הבטתי בדמות המתנועעת בהתלהבות, וחוסר אימון השתלט עלי - - -

מוישי!

לא ייתכן!

משך דקות ארוכות בהיתי במחזה, וכעת גם הקול התחבר לי. זה הוא. אין ספק. אי אפשר לטעות בו. אבל הייתכן? זהו מוישי? איך יכול להיות?

הפליאה מילאה אותי עד גדות, לא שמתי לב שמישהו נעמד לצדי. ר' שמשון הגבאי. הוא חיך חיוך רחב. "אה", הוא נאאנת בגאווה

בלתי מוסתרת באוזניי, "אתה רואה מה זה? אף אחד לא יכול על לומדי התורה. לא חופשה, לא קורונה, לא שום דבר... לא ככה? תראה תראה איזו התמדה! אה! א מחייה..."

"אתה מכיר אותנו?" אני שואל בזהירות.

"בוודאי" הוא עונה, כאילו מדובר בנחת הפרטי שלו. "זה הרי הבחור המצוין משה ברגשטיין, הבן של ר' פייבל והנכד של ר' שרגא. מה יש לדבר... הוא המתמיד של השכונה שלנו. גאוות בית המדרש שלנו..."

"מוישי ברגשטיין..." לחשתי בתמהון מהול בפליאה. התיישבתי על הספסל הקרוב, וחזרתי בזיכרוני שלוש שנים לאחור.



כבר ביום הראשון ללימוד המשותף שלנו - הבנתי שאני לא הולך 'ללקק דבש' מהתלמיד החדש.

באותו זמן עשיתי את צעדיי הראשונים כחונך, מוישי היה בשיעור

לדבר איתנו על זה. מי הוא זה ואי זה הוא הקוסם שהצליח לחולל את הבלתי אפשרי...



כעבור שעותיים תמימות בהם קולו המתנגן המתוק של מושי מילא את בית המדרש בצללים קסומים היישר מהיכלות גן עדן, בשעת לילה מתאחרת, הוא קם סופסוף ממקומו. נשק לגמרא, הציץ בה הצצה אחרונה, כמתגנב, וכל תנועותיו מעידות כאילו עבותות אהבה וערגה קושרים אותו אל הוויותיהן של אבי ורבא. הוא פסע לכיוון היציאה מבית המדרש, מוחו עדיין טרוד בסוגיה, כמעט וחלף על פני מבלי להבחין בי.

"מושי", קראת. הוא ננער משרעפיו והופתע לראות.

"ר' שמעון?" הוא קרא. הנהנתי לאישור וחיכית.

משך כמה רגעים שתקנו, כאילו מעכלים את הסיטואציה המוזרה. "מה שלומך מושי?" שברתי את השתיקה, "איך אתה מרגיש בתקופה הזו? הרבה זמן לא ראיתי אותך..." "כן..." הוא אומר בביישנות. "באמת הרבה זמן... אני ברוך השם בסדר..." "אני רואה שאתה מנצל היטב את הזמן, למרות הימים הטרופים הללו."

מושי הסמיק מעט, "משתדלים, אתה יודע..."

חשתי דחף עצום להבין מה בדיוק קרה כאן. מתי ואיך התחולל השינוי האדיר הזה במושי. קיוויתי שהוא לא יפגע כשאדבר איתו ישירות. אמנם לא היה לי מושג איך לשאול אותו על כך.

"אני באמת שמח לראות אותך ככה, מושי. תאמין לי, אני מתרגש. דמעות עומדות לי בעיניים... אל תפגע, סלח לי יקירי, אבל אשמח מאוד לדעת למה... אה... בעצם... איך... כאילו אני הרי זוכר אותך... אני מתכוון... מה קרה -"

"תראה ר' שמעון", סופסוף החליט מושי להציל אותי ממבוכתי, "אחד הדברים שאני הכי מצטער עליהם, הוא איך שהתנהגתי בתקופת לימודינינו המשותף... שלא ניצלתי את ההזדמנות שהיתה לי איתך, ללמוד, להתקדם ולהצליח."

"אתה בוודאי רוצה לדעת מה גרם לי להשתנות בכל זאת", הוא אומר ואני הנהנתי בהתלהבות.

במקום לענות הוא החל מפשפש בכיסיו, מתחיל בימין ועובר

א' ישיבה קטנה. באופן מאוד כללי ניתן לסכם ולומר שהוא לא אחז בללמוד. הוא היה מגיע באיחור באופן קבוע, ומשהואיל להגיע, היה יושב מולי מכונס בעצמו כשכל שפת גופו אומרת חוסר עניין מוחלט. השתדלתי לעניין אותו בסוגיות. משך שעות הכנתי את החומר הנלמד, הכנתי טבלאות חשבתי על דוגמאות מעניינות, ועמלתי לתמצת את הדברים לכדי סיכומים קליטים, ובלבד שמושי יגלה סופסוף עניין בנלמד ויתקדם.

בהמשך ערכתי לו מבצעים, הבטחתי לו פרסים, עודדתי, וניסיתי בכל מיני דרכים, אבל הוא היה בשלו.

מדי יום היינו אמורים ללמוד במשך שעה. אך גם כאשר כבר הגיע, היה יוצא לפרקי זמן ממושכים וכשנכנס היה מוצא תמיד איזה משהו להתעסק בו, כל דבר שרק היה בהישג ידו. חוץ מהגמרא. בפעמים בהם כן ישב בשקט, היה בוהה בי בעיניים מזוגגות, כאילו אינו מבין דבר.

מושי - היה אפוא עבורי בהחלט אתגר מורכב וקשה מנשוא. לעתים הייתי יושב ולומד איתו סוגיה במשך שעה ארוכה, מתפעל, מתלהב, מתרגש... ולאחר כל זה, כשהייתי שואל אותו איזו שאלת הבנה בעניין הנלמד, הוא היה מגיב בהמהומים חסרי פשר, כמודיע ששום דבר מכל מה שלמדנו לא נכנס פנימה.

חשתי כאילו עמלי הרב הולך לריק. ומה שכאב לי יותר מכל היה העובדה שלא היה נראה שהדבר מפריע בכלל למושי. כאשר פטפטנו על כל נושא אחר, הוא חי ושיתף פעולה והתלהב והוסיף, אבל ברגע שפתחנו את הגמרא, מין לאות גדולה ירדה עליו ושוב קשה היה לדבר איתו.

בשלב מסוים הסתיים לימודנו המשותף, ומחשבה סוררת ליוותה אותי, כי אולי מושי לא באמת יכול להצליח בלימוד. אין מה לעשות, חשבתי, כנראה שלפעמים יש כאלו שפשוט לא נועדו לזה. הרי ניסיתי הכל, כל כך התאמצתי, ושום דבר לא חדר את שריון חוסר העניין שלו. מה כבר יכול להשתנות - - -

ופתאום, כאן, בערב כהה אחד, אני רואה את הבלתי יאמן: אותו מושי יושב ולומד במתיקות והתמדה שכזו, בלי מחייב ובלי מסגרת, ופשוט - אין הגדרה אחרת - מתענג על הגמרא.

זה היה בלתי נתפס. כמעט חסר סיכוי.

נשארתי לשבת שם על הספסל בבית המדרש, צופה במחזה המרהיב במשך שעה ארוכה ועיני לא יודעות שובעה. אני חייב



חדש! חדש! חדש!

טיפים מיוחדים לקבלת "גישמאק בלימוד"
עכשיו בהגשה מיוחדת לבני הישיבות

חייגו **077-222-2666** < שלוחה מס' 3 < 3

לשמאל, ולבסוף מוציא כמה מחברות, דפי סיכום ופיסות נייר מלאים בשורות צפופות. הוא מפשפש בין הניירות, ואז שולף עלון מקופל וקצת מהוהה, ומניחו לפני. "זה" הוא מצביע על העלון, "עשה בי את השינוי".

אני מביט אל עבר העלון, תוהה ולא מבין מה כבר יכול עלון לעשות מה שכל כך הרבה חונכים, מחנכים, הורים ומשגיחים - לעשות.

"אפשר לראות?" אני שואל, והוא מאשר במנוח ראש.

אני פותח את העלון, עלון 'השיבה' שיגרת לחלוטין, דבר מערכת, כמה מאמרים נחמדים. התאריך שהיה מצוין עליו היה - אייר תשע"ט. לפני שנה בדיוק.

"ומה מיוחד בעלון הזה, אם יותר לי לשאול?" שאלתי.

מוישי פותח בעמוד הפנימי, ומצביע על מאמר לא ארוך במיוחד שמביא את שיטת הגישמאק בלימוד על פי תורתו של מרן ראש הישיבה הגאון הגדול רבי גרשון אידלשטיין שליט"א.

"זה" אמר מוישי ואי אפשר היה לפספס את ההתלהבות בקולו, "זה מה ששינה לי את החיים. את העלון הזה אני נושא עמדי כבר שנה, קורא בו כל הזמן ואף נתן למי שאני נתקל בו לקרוא אותו. כי לי זה היה כמו תרופת פלא. כמו החיאה של ממש. בזכות השיטה של ראש הישיבה - זכיתי לראשונה לטעום את אותה מתיקות עילאית שיש בגמרא האהובה".

"תוכל אולי לומר לי בקצרה מה השיטה?" שאלתי אותו בסקרנות.

"כדאי לך לקרוא לבד. זה לא ארוך..." הוא אמר, חכך לרגע בדעתו ואז פתח: "הוא אומר שעיקר העניין שנותן את המתיקות בתורה, הוא הבהירות. וכדי ללמוד ולהוב את מה שלומדים, צריך לעשות זאת צעד צעד. ביום הראשון - ללמוד את הסוגיא כפשוטה, גמרא ורש"י. בלי שום תוספות. פשוט ללמוד את הבסיס הראשון, את כל הסוגיא, וכל עניין קשה שעולה בלימוד, כל שאלה, תמיהה ועניין בלתי מובן - לרשום. למחרת, שוב פעם. ללמוד את כל הסוגיא גמרא ורש"י, לראות בדף מה התיישב ולציין את השאלות החדשות. כאן אפשר כבר להתחיל להציץ בתוספות הקטנים, המתמקדים בפירוש הסוגיא. למחרת, שוב לעבור על הכל, למחוק את השאלות הקודמות, ולהתקדם עוד. וכך, מדי יום מעמיקים עוד ועוד בסוגיא, וכמו בניין שנבנה קומה על גבי קומה, כך אט אט מתחילה הסוגיא להתבהר ולהסתדר ואז היא נעשית מתוקה ונפלאה כל כך, שאין שום מילים שיכולות לתאר את התחושה המענגת הזו.

"ר' שמעון", אומר מוישי וקולו נרגש, "אני קראתי את המאמר הזה בתחילת זמן קיץ של שנה שעברה. הייתי בסוף שיעור ג', לקראת המבחנים לשיבה גדולה. באופן אישי, וגם הור"י ומורי, לא פיתחנו ציפיות גדולות. הייתי מן הלימוד והלאה. לא הצלחתי, למרות כל הניסיונות, להתחבר ללימוד. השלמתי עם העובדה המסתמנת, שככל הנראה אכנס לשיבה בינונית ומטה, כיאה לבטלן כמותי. אפילו לא תכננתי להתאמץ. בעוד כל חבריי בשיעור נכנסו ללחץ של לימודים והספקים, והסתובבו מבוקר עד ערב עם מחברות, שינונו מפורשים וקבעו חברותו בבוקר בצהריים, בערב ובלילה ולפנות בוקר, אני הסתובבתי בשאננות כאילו כל העסק הזה לא

נוגע אלי כלל.

"ואז נתקלתי בעלון הזה. מתוך שעמום פתחתי אותו ורפרפתי בחוסר עניין על המאמרים. ואז, בהשגחה פרטית, החלטתי לקרוא את אותו מאמר על שיטת רבי גרשון. קראתי פעם אחת, ולאחר מכן שוב פעם, ולפתע עלתה בי החלטה - לנסות. מה כבר אני יכול להפסיד.

"בסדר שלאחר מכן פתחתי את הגמרא, בעמוד הראשון של הסוגיות הנלמדות לקראת המבחנים, ולמדתי גמרא רש"י. למדתי לבדי, הבנתי רק כחצי מהעמוד. את מה שלא הבנתי, גם דברים פשוטים, רשמתי על הדף. סיימתי את הלימוד הזה וחזרתי ל'עיסוקי'. למחרת התיישבתי שוב, ולהפתעתי ראיתי איך הדברים מתגשמים כמו בנבואה מן השמים. כמעט כל הקושיות והדברים שלא הבנתי אתמול - התיישבו באורח פלא. כמובן שנוצרו קושיות חדשות, שגם אותן רשמתי. וכעבור כמה ימים ידעתי את כל השקלא וטריא של העמוד הזה על בוריו. זו היתה תחושה שלא חשתי מעולם. אין לי מושג איך חש מי שקם בתחיית המתים, אבל לדעתי התחושה שלי הייתה קרובה מאוד לזה.

"לאחר שפשטות הסוגיא היתה ברורה, העזתי להתקדם אל התוספות. ושוב, אותה שיטה. למדתי פעם אחת, שלושת רבעי לא הבנתי, ואת כל השאלות רשמתי על הדף. למחרת שוב חזרתי ורוב הקושיות התיישבו ושאלות חדשות עלו תחתן.

"בקיצור, לא אלאה אותך בתהליכים, אבל במשך החודש שהיה לנו עד לתחילת המבחנים שקדתי על אותו עמוד, התקדמתי אל דברי הראשונים, ואז לאחרונים עד שידעתי את העמוד היחיד הזה על בוריו, גפ"ת כולל המפורשים - ישר והפוך.

"להפתעת אנשי הצוות והור"י ואפילו להפתעתי שלי, ביקשתי להירשם אל אחת הישיבות הנחשבות ביותר. לא היו לי הרבה סיכויים, אבל בכל זאת נרשמתי. הגעתי למבחן והרב הבוחן שאל אותי במקרה, שהן אותיות רק מה', על העמוד הראשון. עצמתי את עיני, ופשוט פתחתי בהצעת הדברים מהמסד ועד לטפחות. התחלתי עם פשטות הסוגיא, מה שיטת רש"י ובמה חולקים התוספת, הדיוק בדברי הרא"ש, והתוספת בר"ף, משם עברתי לקושיות האחרונים ולבסוף הגעתי לחקירות ראשי השיבות והצעת החילוקים וכל ה'רייד'.

"לאחר עשר דקות של דיבור, פקחתי את עיני, ראיתי את הבוחן מביט בי בהשתאות. חבריי שהיו עמי לא הבינו מה קרה. זה היה נראה כמעט לא טבעי.

"באותו ערב קיבלנו תשובה חיובית. התקבלתי לשיבה.

"אני לא יכול לתאר לך את ההפתעה של כולם, גם לא את ההפתעה של עצמי. אבל לאחר שנכחתי בצורה מוחצת שכזו לדעת עד כמה השיטה הזו היא בדוקה ומנוסה ויעילה, אני יכול בוודאות לומר שהשיטה הזו היא היתה שיקוי החיים שלי. סם של חיות ואור. התחלתי לחיות. הרבה מעבר לשמחתי על כך שהצלחתי להתקבל לשיבה הנחשבת כנגד כל הסיכויים, היתה שמחתי עצומה על ההשיג האמתי שלי, למצוא את הטעם ואת המתיקות בלימוד.

לא יאומן כי יסופר, אבל היוצר והממציא של כל הבריאה וחכמתה, ממש משתוקק ומתאוה שנשב עם החברות שלנו ונברר את פירוש המשנה בבבא מציעא, "אלו מציאות שלו ואלו חייב להכריז". והוא יתברך, וכל פמליא דיליה, אומרים "חזו חזו בני חביבי" על כך שאנו יושבים ומתעמקים בגמרא ש"המוציא מחבירו עליו הראיה"

תורת הגישמאק - דרכים, עצות, רעיונות ותובנות, להצלחה בלימוד התורה הקדושה



בוריס דוברוב

יש מילים באידיש שאין להן תרגום מדויק. אחת מהן, ללא ספק, היא המילה 'גישמאק'.

ה'גישמאק' הזה, או אם תרצו, ה'מתיקות התורה' הוא אחד מהתבלינים החשובים והכרחיים ביותר להצלחה בתורה.

אם ברצוננו לנתב את עצמינו לחיי תורה ובעיקר לאהבת תורה, עלינו להקנות בעצמנו בראש ובראשונה את ה'גישמאק' בלימוד.

לקנות את ההרגשה המיוחדת הזאת, באמצעותה נהנה מכל רגע יקר של לימוד תורה, להתגעגע ללימוד, להתבשם ממנו ולהרגיש את מתיקות ועריבות התורה ברמה גבוהה. ניתן לומר כי הלימוד עם 'מתיקות', ללימוד בלעדיו, הוא הבדל של שמים וארץ.

בעולם הישיבות, כידוע, מקדישים את רוב ככל סדר היום ללימוד הגמרא, בעיון ובבקיאות. ברור אפוא שכדי שנוכל להתמיד בלימוד הגמרא, שומה עלינו לקנות בקנין נפשי את הכלים וההרגשים שיאפשרו לנו למצוא טעם בלימוד, כדי שהעיסוק בתורה ימשוך אותנו, כדי שח"ו לא נאבד עניין לאחר שעות או אפילו פחות מכך.. של לימוד רצוף.

אם נשאל את עצמינו, בני ישיבה החובשים את ספסלי בית המדרש מבוקר ועד ערב, ונססה לברר בתוככי תוכינו מה הוא המנוע העיקרי שגורם לנו לשבת במשך כל היום על יד הגמרא, ולעסוק בה בעיון ובריכוז מירבי, כמובן שהסיבה הראשונה תהיה כי כך ציווה אותנו ה' יתברך, שלימוד התורה הוא היעד שאליו צריך כל בחור ירא שמים לשים את מגמת פניו ולכונן את צעדיו עלי אדמות.

אמנם עיון וחיפוש פנימי יגלה לנו לא פעם, שלמדנו בת"ת, ולאחר מכן בישיבה, בלימוד שגם נועד להשיג מטרות חיצוניות.

פעם מתבצע הלימוד מתוך רצון להצליח בלימודים ובחברה, פעם הוא נועד לאפשר לנו לשרוד בהיכלי התורה עד לנישואינו בשעה טובה ומוצלחת, ופעם אנו מתאמצים מאד ללמוד כדי לשמח את אבא ואמא, סבא וסבתא...

נכון אמנם, שלימוד תורה מכל מטרה שהיא, גדול הוא וחשוב לאין ערוך, וכבר הורו לנו חז"ל 'לעולם יעסוק אדם בתורה ואפילו שלא לשמה'. אך כל עוד הלימוד נעשה מסיבות חיצוניות, שאינן נובעות מתוככי לבנו ונפשו של הלומד, אלא מתוך מטרה להרוויח רווחים או למנוע נזקים, אל לנו לצפות מעצמנו להתמיד ולהמית את עצמנו

באוהלה של תורה, לאורך ימים ושנים.

אומללים הם הבחורים הללו, לוקים הם בכפליים.

פעם אחת כש'שרפו' כביכול את מיטב שנותיהם בביצוע משימה מכבידה שאינה לרוחם, ופעם שניה בכך שהם החמיצו את ההזדמנות להנות מהמתנה הנפלאה ביותר שהעניק הקדוש ברוך הוא לעם ישראל.

הגדרתם של דברי התורה כ'מתוקים מדבש ונופת צופים', נשמעת להם כגוזמא בעלמא, התיאורים על יהודים השמחים עם התורה ונהנים מכל רגע של לימוד התורה - נשמעת באוזניהם כסיפורי אגדות שאין בינם ובין המציאות כל קשר.

כן, נכון. אמרו לנו שהתורה מתוקה היא ללומדיה.

סיפרו לנו כמה נחמד ונעים לעסוק בתורה שעות ארוכות ברציפות. שכנעו אותם, או לפחות ניסו לשכנע.

הם שמעו סיפורים על גדולי ישראל בכל הדורות, ואפילו עשו להם מבצעים של לימוד 'רצופות' בימי השובבי"ם, בחודש אלול או בשלהי זמן חורף.

אבל לפעמים עדיין לא טעמנו את מתיקות ועריבות התורה.

לא קיבלנו מספיק את ההזדמנות לחוש להרגיש את ה'מתיקות' וה'גישמאק' המיוחד הזה.

סיפקו לנו תיאור נפלא, אך דומה הוא לתיאור של נוף מרהיב באוזניו של סומא שאינו יכול לראותו ולהבין מה הוא היופי המיוחד בנוף הספציפי הזה, שכן עצים, נחלים וסלעים אפשר למצוא כמעט בכל מקום. מטרת הקובץ שלפניכם היא להעניק כלים, דרכם נוכל לחוש את ההנאה והאושר שבעסק התורה בעצמנו, להאזיב על עצמנו את לימוד התורה, לטעום מצוף נועם מתיקות ונעימות התורה. בקטעים הבאים ננסה למנות בקצרה, כמה וכמה דרכים ועצות מעשיות, כיצד להצליח ולזכות בכך. הדברים שנכתבו כאן באו מתוך נסיון של רבים, שאכן הצליחו. כמובן שאם יש בידכם עצות טובות נוספות, נשמח גם אנחנו לשמוע.

בתקווה ובתפילה שיהיו הדברים לתועלת, ושתראו רוב ברכה והצלחה בעבודתכם, עבודת ה' ית"ש, לעשות נחת רוח ליוצרנו ברוך הוא ולעסוק בדברי תורתו הקדושה.



גדולתה ועוצמתה של המתנה שקיבלנו, מחייב את היצה"ר להשקיע מאמץ רב ותיחכום רב, כדי שלא יהיה לנו חיבור אמיתי עם דף הגמרא.

לשם יחוד...

כשהמשיגים הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל מסר בישיבה את שיחתו והביא מדרש מרטיט, מרן הגרא"מ שך זצ"ל אמר למחרת, שלא הצליח לתת תנומה לעפעפיו כל אותו הלילה.

שימו לב לדברי המדרש:

משל למלך שהיתה לו בת יחידה, ובא אחד מן המלכים ונטלה.

ביקש לילך לו לארצו וליטול לאשתו.

אמר לו: בתי שנתתי לך יחידית היא. לפרוש ממנה איני יכול. לומר לך אל תטלה איני יכול. לפי שאשתיך היא.

אלא זו טובה עשה לי, שכל מקום שאתה הולך, קיתון אחד עשה לי שאגור אצלכם, שאיני יכול להניח את בתי.

כך אמר הקב"ה לישראל:

נתתי לכם את התורה, לפרוש ממנה איני יכול.

לומר לכם אל תטלוה איני יכול.

אלא בכל מקום שאתם הולכים, בית אחד עשו לי שאדור בתוכו.

(שמות רבה פרשה ל"ג)

דברי המדרש המרטיטים האלה לא נתנו למרן הגרא"מ שך זצ"ל לתת תנומה לעפעפיו כל אותו הלילה.

דברי המדרש, "לפרוש ממנה איני יכול", לא אפשרו לו לישון.

הקב"ה בכבודו אומר, שאינו יכול לפרוש מהתורה הקדושה, משוש שעשועיו ויקרת רוחו, אז איך יתכן שאנו יכולים לפרוש ולו מעט ממנה!?

מדוע ישנם לא מעטים, שכל הפרעה קלה יכולה להוציאם משיווי המשקל?

מדוע כל אירוע קטן מצליח להפריע לנו ברציפות הלימוד?

התשובה מאוד פשוטה.

גדולתה ועוצמתה של המתנה שקיבלנו, מחייב את היצה"ר להשקיע מאמץ רב ותיחכום רב, כדי שלא יהיה לנו חיבור אמיתי עם דף הגמרא.

הבה נתחכמה לו...

אז לפני שמתחילים, רגע לפני שאתה פותח את הגמרא, אנחנו חייבים להתבונן מעט, כדי שנבין מה עומד לפנינו:

הקב"ה בורא כל העולמות, יוצר כל החכמה האין-סופית של הבריאה ושוכניה, יוצר אור ובורא חושך, השמים וכל צבאם, ההרים הרמים, כל בעלי החיים על כל מורכבותם, ש"עשה, עושה ויעשה את כל המעשים".

בורא כל העולמות, בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו הקדושה, שהיא מכתבו, אש שחורה על גבי אש לבנה.

ומהו רצונו יתברך מאיתנו?

לא יאומן כי יסופר, אבל היוצר והממציא של כל הבריאה וחכמתה, יתברך ויתעלה עד אין קץ, ממש משתוקק ומתאוה שנשב עם החברותא שלנו ונברר את פירוש המשנה בבבא מציעא, "אלו מציאות שלו ואלו חייב להכריז". והוא יתברך, וכל פמליא דיליה, אומרים "חזו חזו בני חביבי" על כך שאנו יושבים ומתעמקים בגמרא ש"המוציא מחבירו עליו הראיה".

הקב"ה בכבודו ובעצמו, כפי שהרחיב רשב"י זיע"א בזוה"ק, מתענג ממך, העמל בתורתו, בחמדת שעשועיו.

כשתדע ותפנים, עד כמה חשוב ויקר לנו תורתו יתברך, שאתה עצמך תלמד את תורתו הקדושה. שחז"ל אמרו ש"תתקע"ד דורות קודם שנברא העולם ישב הקב"ה ודרש וחקר וצפר ובחן את כל דברי התורה" (תנא דבי אליהו זוטא פרק י), שבכל לימוד של כל מילה בתורה והתעמקות בה מקיימים את המצוה הגדולה מכל, עליה אנו אומרים בכל בוקר "ותלמוד תורה כנגד כולם", הרי ממילא כל היחס שלך אל לימודך ישתנה לחלוטין.

כעת, בכל שעת לימוד שלך, אתה בונה עולמות.

אם נחוש בלימוד התורה, שאנו עסוקים כעת בעשייה של רצונו יתברך, שנתן לנו את תורתו הקדושה. אם נבין ונרגיש, שאנו עסוקים כאן בחיבור לחכמה הרוחנית האדירה והמופלאה ביותר שיכולים לעלות על הדעת. והוא יתברך, רוצה ומשתוקק שנלמד, שנעמול בתורה, ונעשה את רצונו בקיום תורתו ומצוותיו.

אם נקדיש זמן להתבוננות שהקב"ה, יוצר הכל, שמח שמחה שאין כמוה, בלימוד של כל מילה ומילה בתורתו הקדושה, כפי שהורחבה היריעה בדברי חז"ל הקדושים על גודל השמחה של השכינה הקדושה, בכל עמל והבנה ב'מכתב האלוקים', על כל חידוש וחידוש

כי כשבן ישיבה מתקדם לעבר מטרת בריאתו, מוציא את הכוחות האדירים ומגיע לתחושות המיוחדות שלמענם נוצר, שיחיה בהם ויתענג על אלוּקיו ועל נשמתו הגדולה, ממילא הוא בז להנאות החולפות, הרגעיות והסתמיות.



התבוננות

מה שדרוש מאיתנו הוא רק קצת 'התבוננות' התבוננות קצרה, בת דקה אחת, לפני הלימוד, על נותן התורה, ממציא ויוצר הכל, עד כמה מאושר הוא מלימודו ועד כמה אנו יכולים לעשות לו קורת רוח אדירה, ברגע זה, בסדר הלימוד הבא-נרומם את כל שעות הלימוד הבאות שלנו. ואפילו נקדיש 10 שניות לומר ברצינות: "הריני מקיים כעת מצוות עשה של תלמוד תורה, לעשות נחת רוח לבוראי", והנה, כל היחס שלנו ללימוד ייראה אחרת. בדוק ומנוסה.



בהתחלה הייתי מבולבל, איך אני מתחיל ללמד אותנו כ"כ הרבה אותיות, עם מה אני מתחיל, וכמה אותיות אלמד אותו ביום

תשמעו סיפור

הרב י.ק. לומד ומלמד גמרא עם תלמידים המגיעים מחו"ל, תלמיד אחד שהגיע אליו לא ידע לקרוא כתב רש"י. הרב י.ק. שלא זה היה התחום שלו, ניסה לחשוב איך בדיוק הוא מלמד את התלמיד לקרוא כתב רש"י. וכך הוא מספר: לקחתי דף עם כל אותיות הא"ב בכתב רגיל, ועוד דף עם כל האותיות בכתב רש"י, והתחלתי לחשוב איך אני מלמד אותו. בהתחלה הייתי מבולבל, איך אני מתחיל ללמד אותו כ"כ הרבה אותיות, עם מה אני מתחיל, וכמה אותיות אלמד אותו ביום. ישבתי וחשבתי ופתאום עלה לי רעיון. התחלתי לבדוק אולי יש אותיות בכתב רש"י שדומות לכתב הרגיל, ואותן לא צריך ללמד. התחלתי לסדר את האותיות ופתאום נגלו לעיני משהו מדהים.

שנחדש בתורתו, הרי ממילא ניהפך לאנשי מעלה אמיתיים, הרוצים והמשתוקקים באמת להתחבר, עוד ועוד ועוד, אל יוצרנו ברוך הוא, תורתו, חוקיו ומצוותיו.

כשנפנים, שהבורא יתברך, מאזין ומקשיב כעת וקושר כתרים לכל מילה ומילה בתורה שאנו לומדים, והנה הצלחנו לגרום לבורא יתברך לקורת רוח בעיסוק בתורתו, עיסוק בהגיונותיו של היוצר ב"ה, והוא דבוק אלינו באהבתו אותנו ובחשקתו בכל מילה ומילה, כל תג ותג בתורה שאנו לומדים.

אם כך, הלא מילתא דפשיטא היא, שאין גבול לגודל השמחה וההשתוקקות, הצריכה להיות מנת חלקנו, בבואנו לעשות רצונו.



וכאשר גדולי עולם כה'אור החיים' הקדוש זי"ע הרגישו, וגם כתבו, ביטויי השתוקקות כה מופלאים ליוצרם ברוך הוא ועסק תורתו, כמו "דביקות, נעימות, עריבות, ידידות, חביבות, חשיקות, מתיקות", הרי מה טבעי וברור הוא שכך חשו הם בקביעות.

וכשיהודי מורם מעם, כמו רבינו החזו"א זי"ע, מרגיש בכל נימי רוחו ונפשו שהבורא יתברך שמו, מביט אל כל רגע של לימוד תורה שלנו, אין כלל מקום להתפלל מדוע החזו"א הרגיש שבשעה של לימוד, ועוד שעה ועוד שעה, ועוד שעתיים ועוד שלוש, הוא מתעלה ומתרומם, נוסק אל שמים ומרגיש תחושות של שכרון חושים.

כשתעצום את עיניך לדקה אחת לפני סדר א', ותעביר בעיני רוחך את בורא העולם עצמו יושב וכותב את התורה, לפני שהעולם בכלל נברא, מעבירה למשה רבינו אבי הנביאים בהר סיני. כשתנסה לצייר לעצמך את כל אותם דמויות הוד, התנאים והאמוראים הקדושים, שהקטן שבהם יכול היה להחיות מתים בהבל פיו או להפוך אדם בהסתכלות אחת לגל של עצמות.

כשתקרא בכל ספרי קדמונינו על מעלת הלימוד, ההעמקה, הרוממות והשינוי האדיר שהתורה יכולה לחולל בנפשך ובנפשות כל ברואי עולם, השמים והארץ והעולמות העליונים. כיצד כל מילה בגמרא ובביאורי הראשונים מדוקדקת, מחושבת ומדויקת, הרי ממילא תתחבר יותר, תתאוהב, תאהב. לא תיתן לכל הפרעה קלה "לסלק את הקב"ה ממך". לפתע תתמלא בגאווה עצומה על כך שהקב"ה רוצה, ממש כאן ועכשיו, לשמוע אותך מנגן את מנגינת הגמרא, מתעמק, מקשה ומתריך, מבין, מסכם וחוזר, והנה- לא תוכל להתנתק...

צוות אברכים תלמידי חכמים, ישתדלו יחד איתך למצוא את הדרך שגם אתה תוכל להתענג על נועם צוף מתיקות התורה הקדושה!

התקשר כבר היום מוקד 'גישמאק'

1-800-20-18-17 (השיחה חינם)

וישועה קרובה לבוא

המוקד פעיל בימים א-ה, בין השעות 19:30-22:30



הביטו על חלקי התמונה כאן, הסתכלו על החלקים המבולבלים, שום פרט לא מובן.
 כל חלקי התמונה נמצאים כאן, ושום פרט לא חסר, אבל הכל מבולבל
 שום חלק לא נמצא במקומו, החלקים הפוכים, מה שלמטה נמצא למעלה, ומה שאמור להיות למעלה נמצא למטה.

אם נשקיע מאמץ ומחשבה ונעשה סדר, ונניח כל חלק במקומו, התמונה תיהפך למדהימה ביופיה..



הסוגיא שלפניך נראית קשה ולא מובנת, אל תתייאש בוא ונעשה סדר. נשקיע מחשבה והתבוננות, והכל יקבל 'פנים' אחרות.
 עיין בדף או בסוגיא, רשום לפניך מה אתה מביין, ובמקביל רשום לפניך מה לא מובן
 כשתעשה לעצמך סדר, תגלה שהכל הרבה יותר ברור וקל. הסדר יאפשר לך להשתלט על הסוגיא בקלות, ואז תוכל לשקוע ולהנות ממנעמי התורה.
 (מתוך חוברת 'תורת הגישמאק' - בהוצאת ארגון 'אחינו' ומוקד 'הישיבה')

ליעוץ אישי - ניתן להתקשר למוקד 'הישיבה' 1-800-20-18-18

כמעט כל אותיות הא"ב דומות מאוד בכתב רש"י לכתב הרגיל. ורק 7 אותיות שונות לחלוטין.
 ואז הבנתי שלמעשה אני צריך ללמוד אותו רק 7 אותיות בלבד.. וזו כבר משימה קלה.
 הנה ה 7 האותיות ששונות

א א ב ב צ ז ד ד ש ש

והנה לפניכם דוגמא, של שאר האותיות שממש דומות

ג ג ה ה ו ו ח ח ט ט י י כ כ ל ל
 מ מ נ נ ס ס ע ע פ פ ק ק ר ר ת ת

מִפְּל מִלְמֵדִי הַשְּׂפֵלְתִי בִּי עֲדוּתֶיךָ שִׁיחָה לִּי (תהילים קיט)

בן זומא אומר: איזה הוא חכם - הלמד מכל אדם, שנאמר "מִפְּל מִלְמֵדִי הַשְּׂפֵלְתִי"

(אבות ד)

מה אנחנו יכולים ללמוד מכך לפעמים הכל נראה מבולבל וסבוך. קצת התבוננות, מחשבה וסדר, וה'הלומים' מתגלים.

והנה עוד דוגמא:



הקו ליעוץ להצלחה בלימוד ומתיקות התורה

1800-20-18-17

בין השעות 7:30 ל- 10:30 בערב ★ שיחת חינם



התביעה היא בעיקר עלינו, ראשי הישיבות, עלינו לדרוש, לתבוע, להמריץ ולעודד שלא יהיה מצב שבו רק בחורים בודדים הם בני עלייה, אלא לדרוש מכל בחור ובחור שאיפה לגדלות בתורה. אנחנו ראשי הישיבות צריכים ללמד את הבחורים איך היה נראה העבר הלא רחוק לפני חמשיים שנה בעולם הישיבות ולהציב בפניהם דרישות.

הגאון רבי יהודה ברויאר שליט"א סיפר לי שכאשר היו יוצאים משיחה של המשגיח הרב דסלר זצוק"ל ההרגשה היתה שחייבים לדעת ש"ס. וישבו שם בשיחה גדולי עולם זצוק"ל ושליט"א כמו הגאון רבי פנחס שרייבר זצ"ל ולהבחיל"ח הגאון רבי דב לנדו שליט"א, והיתה הרגשה של רוממות של תביעה לדעת ש"ס. הגאון רבי דב לנדו שליט"א סיפר לי שתקופה מסוימת בצעירותו היתה לו קביעות של חצי שעה בשבוע עם המשגיח הרב דסלר זצ"ל.

ראש הישיבה בסלבודקה הגאון רבי מרדכי שולמן זצ"ל סיפר לי שכאשר הוא היה בחור בגיל עשרים בסלבודקה בחו"ל והוא לא ידע עדיין קדשים, זאת היתה בושה, והחלטתי שאני קונה לעצמי ידיעה בקדשים, קבעתי שני סדרים של חמש שעות כל יום ובנוסף עוד סדר של שעתיים. בכל סדר למדתי חמישה דפי גמרא זבחים מנחות והלאה לפי הסדר, ובסדר השני הייתי חוזר על אותם חמישה דפים. כמובן שתוך כדי הלימוד היו מתעררות לי קושיות, והייתי מקדיש לכל שאלה מספר רגעים, אם הייתי מוצא יישוב מה טוב, ואם לא הייתי רושם את ההערה בפנקס, ואת הסדר השלישי הייתי מקדיש להערות שכתובות בפנקס, חלק מהשאלות התבררו אחר מחשבה נוספת, חלק התבררו כלא שאלות, וחלק מצאתי בספרים בהם הייתי מעיין בסדר שלישי, ככה למדתי זמן חורף שלם כל יום. צמוד לישיבת סלבודקה היה כולל קובנא שבראש הכולל עמד ה"מקדש דוד", שר' ברוך בער זצ"ל אמר על ספרו שספר כזה ניתן לחבר רק עם רוח הקודש, הוא היה חולה סכרת והיה צריך לטייל כל יום, וכך פעמים רבות צרף אותי לטיולו היומי.

סיפר לי אדם שלמד בישיבה יחד עם הגאון רבי יצחק הוטנר זצ"ל בחדר אחד, שהיתה תקופה שמדי שבת בשבתו היה רבי יצחק הוטנר אוכל בליל שבת את הסעודה כרגיל, ואחר כך שלוש שעות רצופות היה לומד גמרא רש"י ותוספות, והיה מפסיק רק לתפילות, ואת סעודות השבת היה אוכל לא יותר מרגעים ספורים. אי אפשר לכתוב ספר כמו "פחד יצחק" בלי שתהיה לפני זה ידיעה מקפת בש"ס עם הבנה. לא בכדי חיבר רבי יצחק הוטנר בתור בחור ספר שלם "תורת הנזיר" שמרן האחיעזר התפעל, איך בחור מחבר ספר על מסכת נזיר.

הבה ונקרא בקול גדול 'בואו ונחדש את המלוכה' נחזיר את גדלות המושגים שהיו נחלת הכלל לפני שנים לא רבות, גם לדורנו אנו. וככה נוכל לגדל לגיונות לגיונות של עמלי תורה עם ידיעה והבנה עמוקה בש"ס ופוסקים.

הקרוב, לפני כארבעים שנה, לא היה שם מושג של בן תורה וכן ישיבה והיום ב"ה התרבו ספסלי בית המדרש בכל אתר ואתר, וככה זה בארץ ישראל ובאמריקה, יש מאות ואלפי ישיבות שבהם יושבים ושוקדים על התורה בתנאים טובים ובישוב הדעת.

אבל זה פשוט שאם הקב"ה נותן כזה שפע וסייעתא דשמיא הקב"ה גם תובע תביעות, אם הקב"ה מפנק אותנו אז הוא דורש תמורה. לפני חמישים שנה כשהייתי אברך צעיר, רבים של בחורים היו צריכים איזו מדרגה של מסירות נפש כדי להגיע לישיבה, ואפילו מבתים חרדיים לא היה הדבר פשוט שבחור הולך לישיבה בה ישקוד על תלמודו, בלי תוספת לימודים אחרים, היום אולי יש מסירות נפש בשוליים של עולם התורה, אבל הקו הכללי הוא שכל אחד מרגיש בנוח ללכת לישיבה, בדרך צחות נאמר "אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה".

אני חושב שהתנאים הנוחים שיש לנו היום בישיבות היו מחייבים שיהיו בכל ישיבה בחורים רבים שיודעים ש"ס או לפחות נשים נזיקין, ואני מדבר על לדעת בהבנה וידיעה ברורה ולא בקריאה בעלמא.

ראש הישיבה מתכוון שצריך להגדיל את היקף הלימוד בבקיאאות?
יש טעות שהתשרשה היום כאילו לימוד בקיאאות הוא לימוד של העברה בעלמא, הייתי פעם אצל מרן הרב שך שאמר לי שיש לו טענות גדולות על לימוד הבקיאאות שקוראים היום ללימוד שיטחי. הרב שך אמר לי שלומדים הרבה דפי גמרא "כמו שמתפללים", והאמת היא שגם התפילה צריכה להיראות לא ככה, אבל על כל פנים ככה התבטא הרב שך על הלימוד השיטחי. התנאים הנוחים שהקב"ה מרעיף עלינו יש תביעה שיהיו מאות בחורים שידעו נשים נזיקין לפחות בהבנה עם ידע, ויחד עם עיון והעמקה, להבנות כתלמידי חכמים. מהניסיון אני יכול להעיד בחוש שאף פעם קניין ידיעת התורה לא באה על חשבון ההבנה והלומדות של סדרי העיון. וההיפך, בחור שנגש לסוגיה בעיון כאשר יש לו ידיעה בכמה מאות דפי גמרא אז כל העיון שלו נראה אחרת והוא מקבל היקף אחר גם בלימוד בסדר א'. יוצא לי לדבר בלימוד עם בחורים, ממגוון רחב של ישיבות, שמעיינים ומאמצים את המחשבה בלימוד העיון, אבל מרגישים שחסר להם את ההיקף, ואם היה להם יותר היקף וידע בש"ס כל העיון היה נראה ברמה אחרת, וזה בדוק ומנוסה.

איך לדעת ראש הישיבה יש אפשרות לקנות את השאיפה הזו לגדלות?

בחור ישיבה חייב להרגיש שהש"ס שייך אליו ובעיקר אליו, בעבר הלא רחוק היו בחורים שמלבד סדרי הישיבה בנשים נזיקין היו מספיקים לרכוש גם ידיעה נרחבת בקדשים, כך היה בכל ישיבה ולא רק מתי מעט אלא חלק נכבד מבחורי הישיבה.

בחור היה צריך לדעת שכשהוא יוצא מישיבה קטנה כבר יש לו קניין במאותיים שלוש מאות דפי גמרא, ואני רוצה להדגיש "קניין" של ידע והבנה, וככה להמשיך לישיבה גדולה להשיג שליטה בכל סוגיות נשים נזיקין, לפחות.

הפעם תוותר לי, תיתן לי את התפילין שלך... וכל הישיבה רואה איך שהראש ישיבה בא אלי ולוקח את התפילין, ומיד התפרסם בישיבה שאני עוד לא בר-מצוה. אני רציתי להסתיר את זה, אבל לא עזר לי. נולדתי בתחילת חודש אלול, והבר מצוה היתה אמורה להיות כמו בן בזמן אלול. בסוף זמן קיץ נסעתי הביתה לבני ברק. היה אז בין-הזמנים, וידעתי שעוד מעט יהיה לי בר מצוה. אבא אמר לי שכדאי שילמד אותי דרשה לבר-מצוה. אז למדנו ביחד והוא הכין אתי את הדרשה, ואני כבר חיכיתי ליום הגדול הזה. היה לי את כל בין הזמנים לשנן ולחזור... הגיע ראש חודש אלול, זה היה באותה שנה ביום ראשון, ואבא אומר לי: נו, מתחיל הזמן, צריכים לנסוע לישיבה... אמרתי לו: 'אבא, רגע, בין-כה בעוד כמה ימים זה הבר-מצוה שלי...' ואבא עונה לי: 'אתה חושב ששם לא תהיה לך 'גדלות'? אני מבטיח לך שאתה תגדל בכל מקום...' וכך נסענו לישיבת חברון לזמן אלול. ביום הבר מצוה שלי, החברותא שלי הגאון רבי בערל שוורצמן זצוק"ל עם עוד כמה בחורים, הלכו לחנות ב'גאולה' וקנו קופסת בייסקווייטס וכמה בקבוקים של בירה וכוסות מפלסטיק, והביאו את הכל לחדר ועשו 'חגיגה'. שם אמרתי את הדרשה של הבר מצוה, ור' בערל שוורצמן התחיל להתווכח איתי, ואני עניתי לו, וחוזר חלילה א - גאנצע מעשה... אח"כ קצת שרו וזהו, ואחרי חצי שעה כבר היינו כולנו בבית מדרש...

הראש-ישיבה רבי חצק"ל (מרן הגאון רבי יחזקאל סרנא זצוק"ל י.ש.) היה גר ממש ממול, והוא שמע את השירה ושלח אות לשמחה מה זו עושה. אמרו לו: זה בר מצוה של ברלה פוברסקי... ונחה דעתו. הוא אמר: "נו שישמחו, בין הסדרים, למה לא?" (מתוך שיחה לנציגי 'לב שומע' - מוסף שבת קודש אמור)



"בתקופה האחרונה מאז פרוץ המגיפה פונים אלי אברכים הורים לילדי בר מצוה, מבקשים ברכה לילדים ומשיחים את עצבונם של הילדים שנכנסים לעול תורה ללא חגיגה גדולה כנהוג. אני רוצה לספר לכם איך היה ה'בר מצוה' שלי, ותראו שאפשר לגדול גם בלי חגיגה ואירוע של בר מצוה... אני נכנסתי לישיבת פוניבז' בגיל 12. באותה העת בנין הישיבה היה בבנייתו, ובית המדרש היה בהיכל הזמני - 'היכל שרייבר', [היכן שכיום שוכן חדר השיעורים של מרן רבנו ראש הישיבה רבי גרשון אדלשטיין שליט"א י.ש.]. שם למדו אז, ולא היו חלונות. אמא ע"ה פחדה על בריאותי מאד, באותם ימים הגבעה היתה חשופה לרוחות שהגיעו מהים והן היו חזקות מאד, והיא חששה לבריאותי. אז הלכתי ללמוד בישיבת חברון בירושלים.

לפני שנסעתי לישיבה אמרתי לאבא שאני מתבייש. אני רק בן 12 וחצי ואני הולך לישיבה גדולה, כולם יצחקו ממני. אבא אמר לי: 'מה אכפת לך? אני אקנה לך תפילין, תתחיל להניח תפילין, מי צריך לדעת בן כמה אתה...' וכך הווה. באנו לזמן קיץ, בראש חודש אייר, ואבא באמת קנה לי תפילין. נו, הכל מצוין. יש לי תפילין, ואני בישיבה בחור צעיר. אף אחד לא צריך לדעת בן כמה אני. יום אחד אני מגיע ל'שחרית' בישיבה. התפלל שם גם ראש הישיבה מרן הגאון רבי אהרן כהן זצוק"ל. הוא הוציא את התפילין שלו לפני התפילה, והנה והיה לו איזה ספק על הריבוע של תפילין של ראש. הוא היה מחמיר גדול. מה יעשה? הוא מסתובב לכאן ולכאן ורואה אותי. 'נו', הוא אומר לי, 'בוא תעשה מצוה, אתה הרי לא מחויב...'

שלי ברעיון, והוא הסכים לשתף פעולה. פתחנו את הגמרא, ולמדנו את פשטות הסוגיא, רשמנו לנו את כל הדברים המוקשים ולאחר מכן עברנו ללמוד עניין אחר. למחרת חזרנו על הסוגיא של אתמול, צמצמנו את רשימת הקושיות והדברים הבלתי מובנים, וכולי. שבועיים חלפו מאז אותה פגישה גורלית. כן, היא היתה גורלית לא רק עבור מוישי. היא היתה גורלית גם עבורי וגם עבור החברותא שלי. גילינו פתאום אור, אור של מתיקות מופלאה שלא מעלמא הדין, אור שלא הכרנו אותו בעוצמה שכזו. כן. אנחנו. למרות כל השנים שלנו בכולל.

ואת האור הזה, כפי שהוא האיר למוישי, ובעקבותיו לי ולחברותא, אני מבקש לחלוק גם אתכם. רבותיי, אני כותב מנהמת לבי. תנסו, פשוט תנסו, ותווכחו. עוד תראו. וכשתרצו להודות לי על ההפניה לשיטה המופלאה הזו, עשו נא חסד ותשתפו אותה עם מי שאתם רק חפצים ביקרו ורוצים בטובתו ובעונג נפשו. והעולם כולו יתמלא אור גדול ומתוק. הלוואי.



"שנה בדיוק עברה מאז, שנה שהיא השנה הראשונה שבאמת התחלתי לחוש בטעמה הערב והמענג של התורה. ר' שמעון, סופסוף גיליתי את האושר. ומאז, כל פעם שאני נתקל בחבר או מי שרוצה עצה ומבקש חיזוק בלימוד, יש לי דבר אחת לתת לו, את המתנה העצומה של מרן ראש הישיבה, כאן בעלון הישן הזה..."

בשעה מאוחרת מאוד בלילה נפרדתי ממוישי ויצאתי מאותו בית מדרש. הייתי נפעם. מול עיני ראיתי את הנס המופלא הזה. צעדתי הביתה אפוף מחשבות, לא הצלחתי לצאת מן התחושה שלפתי אותי כמו מצבט.

על משכבי בלילה, בעודי ממשיך להרהר במוישי ובמסע הפלאי שלו, חדרה בי לפתע ההבנה שבתוך תוכי, בעומק לבי, אני פשוט מקנא. כן, אני מקנא בו, במוישי, באהבה הגלויה שלו ללימוד. למחרת בבוקר החלטתי, אני, האברך הוותיק, המוכשר, הלמדן, וה'חונך', לאמץ את השיטה. הגעתי לכולל, שיתפתי את החברותא

התחיל לגמגם: "סליחה..."
אמר לו בעל הבית: "מה אתה נבהל, נתחיל לבדוק ונעשה חשבון שעות מדויק".

הוא התבייש לדבר, ובכל אופן החל למלמל משהו.

בעל הבית אמר: "תסביר מה אתה רוצה".

פתח היהודי ואמר: "הלא בתחלה אמרת לי כי כל מה שאני סופר יהיה שלי, אם כן מה נפקא מינה כמה שעות עבדתי, זה שלי ושלוש על ישראל..."

ענה בעל הבית: "נכון, מה שאתה סופר, שלך, אבל מה חשבת לך, כי אתה עובד בחינם? אני משלם על כל שעה. אצלי לא עובדים בחינם!..."
שאל רבי חיים מוולוז'ין: האם פעם שמענו על כזה ביזנעס? לא היה ולא יהיה!

אבל רבותי, אומר רבי חיים מוולוז'ין, כזה עסק יש לנו כל החיים - "לעסוק בדברי תורה".

מצד אחד, כל מה שאדם לומד נהיה שלו - "ובתורתו יהגה יומם ולילה". אחרי שהוא יגע בה היא נהפכת להיות שלו - "תורה דיליה", שכר מבהיל! התורה נבראה קדם לעולם, והיא גדולה יותר מהעולם פי שלשת אלפים, ואני מצליח לקנות חלק ממנה. מלבד זאת, על כל מלה של תלמוד תורה משלמים, על כל רגע, חוץ מהרווח עצמו. זה עסק התורה!
אין כאן מליצות או גוזמאות, אלו הדברים שזוכים על ידי עסק התורה הקדושה.

(מתוך "יחי ראובן")

בינתיים מגיע בעל הבית שנית, ואומר לו: "באמת, דברנו על הכל, אבל דבר אחד שכחתי לומר לך, פרט חשוב: מה שאתה מצליח לספור, נהיה שלך!..."

הוא לא מאמין למשמע אזניו!

"אתה יכול לחזור שנית על מה שאמרת?".

"אין צורך, שמעת טוב, מה שאתה סופר - שלך!".

הוא שמע כאלו דיבורים, התחיל לעבוד במרץ. סופר עוד פעקאלע ועוד אחת, ועוד.

פתאום נשמע צלצול המבשר על הפסקה של חצי שעה לאכול.

'וכי אעשה הפסקה בזמן שאני יכול לספור?' חשב לעצמו היהודי, 'מי צריך הפסקה, לא צריך לאכול, לא צריך כלום!.'

עבד שעות על גבי שעות, עד שהרגיש שהראש שלו מתבלבל. הרי יש ביקורת על כל דבר, ואם יתפסו טעויות, גמרנו. החליט כי הוא רק מסיים את החבילה האחרונה.

והנה מגיע המיליונר שוב ושואל אותו: "זו החבילה האחרונה שאתה עושה?".

"כן", אישר הלה.

"טוב", אמר העשיר, "כאשר תסיים תכנס למשרדי לעשות חשבון".

הוא נכנס למשרד, ובעל הבית אומר: "השעה עכשיו אחת עשרה בלילה. התחלת בערך בשמונה בבוקר, בא נחשב את מספר השעות כדי לשלם לך - ביזמו תתן שכרו..."

הלה התבלבל, מה נכנס פה מספר שעות.

בראשית קימים בזכות התורה אלא שעמלי התורה ניתן להם כח מיוחד לשלוט על איתני הטבע כשצריך בכך.
כמה שמחה עצומה יש לנו שאנו זוכים בכל שנה שניתנת לנו האפשרות לקבל את התורה, לעמול בה ואם אנחנו נתאמץ אז גם נזכה לכח התורה הניתן לעמליה.

ים סוף, היה לפני מתן תורה ואז עוד הטבע לא השתעבד לעמלי התורה [מעשה בראשית היה תלוי ועומד עד מתן תורה כלשון המהרה"ל], וא"כ דבר כזה שהטבע משתנה והים נבקע, הוא ארוע היסטורי עצום ורב, ועליו יש לעשות זכר לדורות כדי לראות את האמונה וההשגחה העליונה.
מזמן מתן תורה הטבע נשלט על ידי עמלי התורה, לא רק שכל סדרי

אנחנו מחכים לך

צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

חייגו: 1-800-20-18-18 או בטל': 073-7078388



ויהי אחרי הקולונ...!

בחורים יקרים!

הפעם נחרוג ממנהגנו, ולא נתייחס לשאלה מסוימת של בחור פלוני, אלא נעסוק בתובנות שלמדנו מתוך שאלותיכם שהצטברו על שולחנו בתקופת הקורונה, ולמרות שהן לכאורה כבר אינן נוגעות, אבל כבני תורה אנו מחויבים להפיק מכל מצב את המיטב, וביציאתנו ממשבר הקורונה אל שגרת היומיום, עלינו להסיק מסקנות...

אכן, ברוך ה', נחסך מאתנו למלא בור כספי שנפער בגלל הקורונה, אנחנו גם לא צריכים לתכנן תכנית עסקית חדשה ליציאה מהקורונה, אבל אנחנו כן צריכים ללמוד את הכוחות החדשים שהתגלו בנו בתקופה הזו, או יותר נכון, כוחות ישנים שהיו חבויים בנו ובתקופת הקורונה גילינו אותם.

נפרט בקצרה אחדים מהם, ואידך זיל גמור...!

היכולת לארגן את היום נכון

בין הזמנים בקורונה, לא היה קל, צמד המילים 'משעמם לי' נשמע מפי רבים מכם, הרבה פעמים, והאמת שהשעמום לא היתה הבעיה האמיתית, ליבת הבעיה היא היום הלא מאורגן, אין ישיבת בין הזמנים, אי אפשר לצאת מהבית לפגוש חברים, שלא לדבר על טיולים שנשללו מכל וכל, אפילו התפילות לא היו מסודרות, פעם עם מנין ופעם בלי, פעם בחצר ופעם במרפסת...

וכדי להתמודד עם הבעיה, היה עלינו לארגן בעצמנו סדר יום, לפחות חלקי. מי שהשכיל, למרות הכל, לקבוע ביום כמה דברים קטנים וקבועים, חברותא או שיעור, צלח את התקופה בראש מורם, הקביעות הללו גרמו ליום כולו להיות מאורגן יותר, וממילא השעמום היה הרבה פחות מאימים.

לחלוק את חיינו עם זולתנו

באופן טבעי השהיה המרובה בבית, עם האחים והאחיות, 'אילצה' אותנו לחלוק את חיינו עם זולתנו. לרבים מאיתנו לא היתה פינה פרטית, הפינות המעטות בבית התחלקו בין כולם, וכל אחד תרם

את חלקו להצלחת החיים המשותפים. אין ספק שזה דרש מאיתנו ויתורים רבים, אך זה בוודאי רומם אותנו, כי נהיינו נותנים יותר, וידועים דברי חז"ל שהנותן מקבל לא פחות מהמקבל, אלו הם קנייני נצח לעין טובה ומידות טובות.

חיזוק הקשר עם ההורים ועם המשפחה

חוליה מרכזית בחייו של בחור היא ההורים והמשפחה, אך פעמים שבשגרת החיים הסוערים אנחנו לא מייחסים להם מספיק חשיבות. באופן טבעי כיון שרוב יומנו הוא בין החברים, הרי שאנחנו מטפחים את הקשר עם החברים הרבה יותר מאשר את הקשר עם ההורים ועם המשפחה. בתקופת הקורונה נכלאנו בבית, שלא ברצוננו וזכינו לכבד הורים הרבה יותר מימים רגילים, פתאום מצאנו את עצמנו משוחחים הרבה עם האחים והאחיות שלנו, ונרקמו בינינו קשרים שלא היו קודם. נשכיל לשמרם ולטפחם, כי המשפחה היא הסביבה הטבעית ביותר של האדם, ואין במה להמיר אותה ואף אחד לא ידמה לה.

משטר עצמי

זמן קיץ נפתח בטלפון, המרחב הקולי הפך לבית מדרש, וכל בחור מביתו חבר לחברותא והאזין לשיעור במוקלטים או בוועידה. לבד, איש אינו רואה, הראש ישיבה לא יודע והמשגיח לא יעיר, הר"מ לא יעודד והחבר לא יתחרה, למדנו כי רצינו, אנחנו בחרנו...

וגם זה קנין בנפש, כי למדנו להיות השוטרים של עצמנו, המשטר העצמי הוא טוב יותר, אמיתי יותר ומחזיק מעמד הרבה יותר, וכשהוא קיים, אין צורך במשטר חיצוני כדי להפעיל אותנו, אם נשכיל להמשיך את המשטר הבריא שלנו עלינו גם בהיותנו בישיבה, צוות הישיבה ישמח מאוד להסיר מעצמו את עול השיטור.

לסיכום!

אין דבר בעולם שאין בו טוב, עלינו למצוא אותו ולהתרומם על ידו. הקורונה היא ודאי גזירה רעה, אבל כאמור יש בה טוב, היא לימדה אותנו להתמודד בכל מצב... והיא הוכיחה לנו שאפשר להמשיך את השגרה גם כשהיא לא שגרתית, תפקידנו לשמר קניינים אלו, ולהישאר חזקים לנצח!

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב
בין השעות 7:30 - 10:30 בערב ★ שיחת חינם

1-800-20-18-18



העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנו הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

יצא לאור ע"י ארגון אחינו רח' הקבלן 45 ירושלים טל: 02-5609025 | לקבלת העלון לפנות לכתובת הנ"ל